

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno v nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicji beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravištro: Knjižna ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knjižna ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

Dragoceno priznanje

„Aber die Intellektuellen unserer Slovenen, die doch stündlich die Riesenwand der Karawanken vor sich sehen, tun Unrecht daran, sich gegen einen ganz natürlichen, von Menschenwillen unabhängigen Germanisierungseffekt zu stemmen. Sie müssen zerknirscht werden.“

„Kärntner Monatshefte“, zvezek 2/3, septembra 1925.

Avstrijski politiki in državniški se vedno pridružajo, da vestno izpolnjujejo vse dolžnosti in obveznosti, ki jim jih je glede narodnostnih manjšin naložila saintgermanska mirovna pogodba. — Zlasti zatrjujejo, da uživajo Slovenci na Koroškem vse svoboščine, ki so potrebne, da se lahko nacionalno in kulturno izžive in udeležujejo. Te strune ubirajo, ako se jim tudi stokrat neposbitno dokaže, da so koroški Slovenci v nacionalnem in kulturnem oziru še večji heloti v baje demokratski avstrijski republiki, kakor so bili nekoč v habsburški monarhiji. Nihče jim baje ne jemlje jezika, nihče jih ne ponemčuje, šole imajo, kakršne si sami želijo, pred oblastmi so enakopravni s svojimi nemškimi sodeželanji in vsi uradi so jim na stežaj odprti, da lahko povsodi najdejo in uveljavijo svoje pravice. To pesem gostole v vseh variacijah vsi avstrijski politiki in vsi nemški listi in to melodijo pojo s tako vztrajnostjo, da jim je svet že jel verjeti, kako zlobno slovensko jagnje kali vodo njemu, nedolžnemu nemškemu volku...

No, semtertja na se vendar prigodi, da se i avstrijski Nemci zmotijo v svoji vlogi ter se pokažejo v svoji pravi podobi kot najbrezdušnejši germanizatorji in zavestni kršitelji obveznosti, ki so jih prevzeli nase v saintgermanski mirovni pogodbi.

Pred nami leži septembarska številka revije „Kärntner Monatshefte“, ki izhaja v Beljaku. Na uvodnem mestu te revije citamo Celnarjev članek „Na intelektualce naše iredente“. Ker z nemške strani nismo navajeni na iskrenost in odkritost, so nas ta Celnarjeva izjavljanja, ki moško priznavajo prave nemške namene glede koroških Slovencev, naravnost presenetila. Prijetno presenetila, pravimo, ker nam s tem Nemci prvič odkrito priznavajo, da je edini smoter njihove politike napram koroškim Slovincem ta, da jih čim najpreje nacionalno iztrebijo, ako ne drugače, tudi z nasilnimi sredstvi. V radosti in zadovoljenosti je nam ta moška beseda priznanja, ker se nadejamo, da bo sedaj vendar konec slepomišljenju, kakor da živé naši rojaki na Koroškem nacionalno in kulturno kakor mali bogovi in da nikomur ne prihaja na misel, da bi jim jemal njih narodnost.

Celnar, kakor že ima kaže, pristen koroški Nemec, izvaja:

„Intelektualci med našimi Slovenci, ki vendar vsak trenutek zro pred sabo orjaško steno Karavank, so na krivi poti, ako se upirajo prirodniemu, od človeške volje neodvisnemu ponemčevalnemu procesu... Ne moramo steti... Kaj pa hoče iredentistično misleči koroški Slovenec? On neče dati ponemčeti sebe, ali bolje povedano svojih potomcev. Toda tega mu vendar ni potrebno, saj se vendar lahko izseli v Jugoslavijo... Slovenski jezik pa mu v nobenem slučaju ne ostane (razen v absurdnem slučaju habsburške restavracije), zakaj zgodovina v svojem stremeljenju po vedno večjih enotah ne priznava nobenih malih sentimentalnosti, marveč samo — velike. Prve so groteske, zadnje pa nujnosti.“

Torej germanizacija je prirodni proces, kateremu se slovenski Korošci sploh ne smejo ustavljati, in če se bodo upirali ponemčevanju, jih bodo Nemci enostavno pomandrali. Zato naj oni, ki se ne dade dobrovoljno potujčiti, zapuste svoje domače ognjišče in se izsele v Jugoslavijo. To bi bil seveda še krajši proces, kakor oni prirodni, toda veliko vprašanje je, če najde ta „prijazni“ nemški nasvet primerno razumevanje pri koroških Slovincih. Zdi se nam, da bodo naši koroški rojaki inak vkljub in navzlic vsem prijateljskim nemškim nasvetom vztrajali na svoji rodni grudi in z vero in zaupanjem v boljšo bodočnost čakali na trenutek, ko tudi njim zasine oboda. Koroški Slovenci bodo vztrajali na svojih domačih tleh in naj jim ni tako zabičuejue, „da morajo imati z dejstvom, da se strnjeno žirorjaški narod kakor so Nemci, ne in ne sme odovodeti take stra-

Pred otvoritvijo narodne skupščine

Rekonstrukcija vlade odgodena. — Slabi izgledi Stepana Radića za vstop v vlado. — Ljuba Jovanović kandidira za predsednika narodne skupščine.

— Beograd, 17. oktobra. (Izv.) Danes ob 17. se sestane narodna skupščina k izrednemu zasedanju. Na dnevnem redu je ugotovitev dnevnega reda za izredno sejo, ki se vrši v ponedeljek ob 9. dopoldne. Na dnevnem redu te seje je samo poročilo anketnega odbora o zadevi narodnega poslanca dr. Lukinića.

V Beograd je prispele danes večje število narodnih poslancev in je zato narodna skupščina zelo oživljena.

V Beograd je prisel tudi prvi podpredsednik narodne skupščine dr. Subotić, ki bo vodil predsedstvo skupščine, ker je predsednik Marko Tričković zelo nevarno bolan. Dr. Subotić je danes dopoldne posetil ministrskega predsednika ter od njega prejel navodila za delo v narodni skupščini.

Z ozirom na težko bolezen skupščinskega predsednika Marka Tričkovića prihaja danes iz radikalnih krogov vest, da bo pri volitvi predsedstva ob novem jesenskem rednem zasedanju kandidiral Ljuba Jovanović kot skupščinski predsednik. Njegovega protikandidata omenjajo ministra za izenačenje zakonov dr. Milana Srskića.

Danes je stopilo vprašanje vstopa Stepana Radića v vlado RR popolnoma v ozadje. Radikalni ministri so izjavili, da se včeraj na seji ministrskega sveta niso posvetovali o tem vprašanju, čeprav je Radić možgato zatrjeval to novinarjem.

Vprašanje imenovanja Radića za ministra ni aktualno in je že danes lahko sklepati, da to vprašanje ne postane aktualno niti po volitvi skupščinskega predsedstva za novo redno zasedanje. Mogoče Pašić pozneje sprav v vprašanje na dnevni red in najde način, kako bi se Stepan Radić imenoval za ministra brez portfelja, nikakor pa ne za ministrskega predsednika, kar je topla želja Stepana Radića.

Financijski minister dr. Stojadinović je danes okrevljal ter je posetil ministrskega predsednika g. Pašića, kateremu je poročal o tekočih zadevah svojega resorta.

Sestanek Pašića in Radića

Radić molči. — Pašić razpoložen.

— Beograd, 17. oktobra. (Izv.) Kratko smo že javili, da je Stepan Radić včeraj dopoldne posetil ministrskega predsednika g. Nikolo Pašića. Razgovor je trajal poldrugo uro. Po razgovoru je bil Stepan Radić na sam novinarjem izredno molčeč in rezerviran. Izjavil je samo kratko: „O vsem, kar sva danes govorila, bo g. Pašić ob 16. obvestil ministrski svet (I). Danes vam ne morem ničesar reči, ker sem zelo okupiran. Čakajte me jutri v hotelu Pariz, takrat izveste vse.“

Nekaj minut nato je Nikola Pašić zapustil predsedništvu vlade. V čakalnici ministrskega predsedstva je čakala na Pašića večja deputacija radikalov iz ključačkega sreza, ki je želela, da jo sprejme ministrski predsednik, ker se je hotela pritožiti radi odstranitve radikalnih uradnikov, podrejenih ministru pošte in ministru za šume in rudnike. Ko je ministrski predsednik Nikola Pašić zapustil svoj kabinet, ga je deputacija pozdravila z burnimi klici: „Živi Pašić!“ Deputacija ga je zaprosila za sprejem.

Pašić zelo razpoložen. „Od kod ste vi ljudje?“ Član deputacije je odgovoril: „Mi smo delegati ključkega sreza, vranjsko okrožje.“ Pašić: „E! Ne morem vas sedaj sprejeti! Sem preobložen z velikimi posli! Pridite jutri!“ Delegati so nato vzklili: „Živi Pašić!“ Pašić: „E, najprej želim vedeti, za kaj ste prišli. Pa eto takole!“ Neki novinar je nato vprašal Pašića: „Kaj nam lahko reče o politični situaciji in o razgovorih z Radićem?“ Pašić je mirno odvrnil: „V vsakega vprašate, zato najbolje znate.“ Neki drugi novinar je nato Pašića vprašal: „Ali vstopi Stepan Radić v vlado?“ Pašić kratko in tipično: „E — — ova! To se ne more tako govoriti. Treba to še rešiti, pa potem to lahko končamo.“ Pašić se je nato vsedel v avtomobil in se odpravil na svoj dom. Pred ministrskim predsedstvom se je zbrala precejšnja skupina ljudi, ki ni Radiću prirejala nikakih ovacij, marveč je samo vzklila ministrkemu predsedniku Pašiću.

Mir v Evropi zagotovljen

Splošni sporazum med vsemi državami. — Nemčija se pridružuje Društvu narodov. — Izjava dr. Beneša.

— Locarno, 16. oktobra. (K.) Po informacijah švicarske brzojavne agenture je smatrali vprašanje razsodiščnih pogodb med Nemčijo in Poljsko in med Nemčijo in Češkoslovaško za rešeno. Obe pogodbi imate istovetno vsebino. Določeni tekst pogodb se ima še predelati in prestaviti, kar se zgodi v soboto.

— Locarno, 16. oktobra. (S.) Mussolini je danes dopoldne posetil državnega kancelarja dr. Luthra v hotelu Esplanade. Po petih urah eno uro. Oba državnika sta razmotrivala zelo izčrpno na konferenci obravnavajoče probleme. Juristi strokovnjaki so revidirali ponovno tekst razsodiščnih pogodb. Zunanji minister dr. Stresemann je posetil Chamberlaina in Brianda. Državni kancelar je popoldne posetil Mussolinija. Po poročilih iz češkoslovaških krogov odputuje dr. Beneš preko Italije in Jugoslavije v Prago. Na primernem mestu se sestane dr. Beneš z jugoslovenskim zunanjim ministrom dr. Ninčevićem, s katerim je bil ves čas konference v brojavnih stikih.

— Praga, 16. oktobra. Iz Locarna javljajo, da so osnutki arbitražnih pogodb bili

na konferenci popolnoma sprejeti brez vsakih nadaljnjih korektur. Zunanji minister dr. Beneš je izjavil: Sporazum v Locarnu znači za nas jamstvo splošnega srednjeevropskega mira. Mir je konsolidiran in je odstranjena vsaka nevarnost konflikta. Naše dosedanje pogodbe s Francijo in z državami Male antante ostanejo neizpremenjene. Mir in dobra volja med narodi Srednje Evrope bodeta še ojačena z vstopom Nemčije v Društvo narodov. Če ne danes, bomo lahko jutri opravičeno rekli: Evropa živi v znamenju Društva narodov. Nad Evropo vlada Društvo narodov, z locarnske konference odhaja edini zmagovalec — mrtvi Wilson.

Locarno, 16. oktobra. (Izv.) Današnja zaključna seja varnostne konference se je pričela ob 18.30 in je trajala eno uro. Ob 19.30 je burno ploskanje naznanjalo konec svečanega akta. Ploskanje se je žulo skozi zaprta okna justične palače celo na ulico. Mnogostevilno občinstvo in novinarji so z navdušenjem sprejeli na znanje, da je konferenca z velikim uspehom končana. Mesto je bilo svečano razsvetljeno in so metali na

tegične in kulturne meje kakor so Karavanke zgolj radi majkenega drugorodnega drobca; zakaj kdor le količ kaj moški in organsko-kulturno misli, mora vsekarne računati z možnostjo bodočih oboroženih spopadov in za ta slučaj se naj Nemci dajo oropati take čistiljive, neprekosljivo ugodne meje in to radi pešiče ideologov, ki bi radi občutno škodovali veliki ideji radi svoje majkenke.

Takim nemškim argumentom Slovenci niso pristopni, pač pa so jim dragocen dokaz za to, kako pogrešno in usodno je bilo, da so odločilni činitelji na saintgermanski mirovni konferenci s pristankom na koroški plebiscit lahkomiselno dovolili, da pridejo Nemci v posest tako strateško važne meje, kakor so Karavanke, katere bodo, kakor v „Kärntner Monatshefte“ sami odkrito priznavajo, porabili y to, da ž

njih v slučaju oboroženega spopada, s katerim v bodočnosti s sigurnostjo računajo, ogrožajo ne samo sosedno Jugoslavijo, marveč tudi Italijo.

Nemci so nam s tem svojim priznanjem natočili čisto vino o svojih načrtih in namenih, za kar smo jim prav hvaležni.

Odsljej bo nam namreč tem lažje kazati in opozarjati na nemško nevarnost, ki grozi evropskemu miru s Karavank, saj Nemci sami napovedujejo, da jim bodo Karavanke glavno oporišče in točka za napad v bodočem oboroženem konfliktu. A ta konflikt ne nastane radi slovenske zemlje, ne radi jugoslovenskih pokrajin, marveč radi Trsta in Trentina, o tem so lahko uverjeni oni, ki so z gorečnostjo, vredno boljših stvari, tako odločno pomagali, da teče sedaj nemška meja po grebenih Karavank.

štirih krajih rakete. Kmalu po seji so se odprla okna justične palače in so se na balkonu pojavili Briand, Chamberlain, dr. Luther, Stresemann in drugi člani konference, ki jih je občinstvo burno pozdravilo.

Po končanih ovacijah je belgijski zastopnik pokazal občinstvu parafirani dokument. Delegati po večini jutri odputujejo iz Locarna. Nekateri člani posamnih delegacij so že nocoj odputovali. Mesto je povsod razsvetljeno.

— Pariz, 17. oktobra. „Agence Havas“ javlja iz Locarna, da bo prva posledica podpisane varnostne pogodbe pristop Nemčije v Društvo narodov. Kakor hitro bo varnostni akt ratificiran v nemškem državnem zboru in to bo najkasneje konec novembra, bo nemška vlada predložila prošnjo Društvu narodov za sprejem. Brezdvomno bo ta prošnja predložena pred sestankom Sveta Društva narodov, ki je sklican za 7. december t. l.

VARNOSTNE POGODBE BODO PODPISANE V LONDONU

— Praga, 17. oktobra. Arbitražne pogodbe med Nemčijo, Poljsko in Češkoslovaško bodo dne 1. decembra podpisane v Londonu.

Ukinjenje gimnazij

— Beograd, 17. oktobra. (Izv.) Prosvetno ministristvo je ukinilo večje število gimnazijskih razredov, ker niso izkazali predpisanega minimalnega števila učencev. Ukinjeni so sledeči gimnazijski razredi: V Prilepu V. in VIII., v Drventi VI., v Jagodini VII. in VIII., v Prizrenu V. in VI., v Veliki Gradiski VI., v Negotinu VIII., v Vranju VII. in VIII., v Aleksincu VIII., v Leskovcu VII. in VIII., v Smederevu VIII., v Knjaževcu VII. in VIII., v Pirotu VIII., v Kavadarju V., v Roku V. in VI., v Kolenici VII. in VIII., v Veliki Stanci VI., VII. in VIII., v Darovaru V., VII. in VIII., v Murski Soboti VI. in VII., v Nišu VI. in VIII., v Velikem Bečkereku IV. razred madžarske gimnazije. Ukinjenje ministristvo utemeljuje s tem, da primanjkuje učnih moči na srednjih šolah. Za Mursko Sobotu je interveniral narodni poslanec dr. Plivko, toda prosvetni minister Velja Vukičević je odklonil vsako intervencijo. Tudi deputaciji iz ostalih navedenih mest je podal prosvetni minister odklonilno izjavo.

Kongres narodnih manjšin

— Zeneva, 16. oktobra. (Izv.) Prvi kongres narodnih manjšin Evrope je bil danes po 2-dnevni razpravi končan. Kongres je sprejel soglasno resolucijo glede splošnega mira v Evropi, v kateri se poziva Društvo narodov, da se z vneto in skrbno zavzame za narodne manjšine in da jih zaščiti v njih kulturnem in gospodarskem razvoju. Predsedstvu konference je naloženo, da predloži resolucije Društvu narodov in da organizira za prihodnje leto II. kongres narodnih manjšin. Kongres je soglasno sprejel načela o samoodločbi narodov v duhu Wilsonove teorije. Zastopnik danske narodne manjšine je sprejel resolucije z rezervno.

Na kongresu narodnih manjšin so predložili makedonski emigranti posebno spomenico. Kongres je odklonil vse v tej spomenici navedene zahteve makedonskih emigrantov z motivacijo, da makedonski emigranti porabljajo v boju nasilne metode, ki niso v skladu z načeli kongresa narodnih manjšin.

SESTANEK MINISTROV NA BLEDU

— Praga, 16. oktobra. Po poročilih iz Locarna se dr. Beneš in dr. Ninčević sestane na Bledu v nedeljo 18. t. m. Na tem sestanku obvesti dr. Beneš dr. Ninčevića o rezultatih varnostne konference v Locarnu in o važnosti varnostnih pogodb za politiko Male antante.

DR. NINČIČ O ODNOSAJIH MALE ANTANTE DO POLJSKE

— Varšava, 15. oktobra. (Izv.) „Kurier Poljski“ priobčuje razgovor z zunanjim ministrom dr. Ninčevićem o odnosajih Male antante do Poljske. Zunanji minister dr. Ninčević je pred vsem poudarjal, da Poljska v mednarodni politiki sodeluje z Malo antanto in nima razloga, da bi to sodelovanje v bodoče prekinila. Poljska ima v resnici v severni Evropi druge interese kakor Mala antanta, toda v velikih mednarodnih problemih zna Poljska dobro spajati svoje posebne interese in je solidarna z zavezniki Male in Velike Antante. Jugoslovenski krogi streme, da se čim bolj in sistematično okrepe dobri odnošaji med Jugoslavijo in Poljsko. O tem svedoči sklenitev trgovinske pogodbe, ki je bila podpisana nedavno

Znižane cene!

JULIO MEINL mešanice žgane kave!

Three Stars	1/4 kg	Din 33'—
Special	1/4 " "	29'—
Meinl I	1/4 " "	25'50
Meinl II	1/4 " "	23'—
Meinl III	1/4 " "	19'50
Meinl IV	1/4 " "	15'—

med obema državama. Pogosti poseti profesorjev, dijakov, poslancev in novinarjev prispevajo mnogo k okrepitvi stikaj med obema slovanskima državama.

PLAČEVANJE TELEFONSKE PRISTOJBINE

— Beograd, 17. oktobra. (Izv.) Poštno ministristvo je odredilo, da se v mestih kjer je več telefonskih naročnikov, plačati telefonska pristojbina potom nakaznice poštno hranilnice.

ZRTVE BANČNE KRIZE V AVSTRIJI

— Dunaj, 16. oktobra. Zvezni kancelar dr. Ramek je podal v narodni skupščini kratek pregled o žrtvah lanske velike danajske borzne krize in je ugotovil na podlagi statističnih podatkov, da je od spomladi leta 1924. napovedalo od 1500 delniških družb 12 konkurz, 23 je prostovoljno likvidiralo in 15 jih je bilo na podlagi koncepta skega zakona razpuščenih. Vse banke, ki so zaprosile sodno poravnavo, so bile uradno razpuščene. V trgovini in industriji je letos zaprosilo 24 delniških družb sodno poravnavo.

AKCIJA RUSIJE, TURČIJE IN KITAJSKE PROTI ANGLESKI

— London, 16. oktobra. Daily Telegraph objavlja vest, da se je pred nekaj dnevi vršil sestanek komunističnih zastopnikov Rusije, Turčije in Kitajske. Na tem sestanku je bilo sklenjeno, da se ojači akcija proti Angliji. Turki imajo nalogo, da prvi izvedejo napad na Anglijo. V ta namen se že vrši koncentracija novih turških čet ob meji Iraka. Te čete so dobro opremljene in pripravljene za boj.

LETALSKI NAPREDEK

London, 15. oktobra. K. Zrakoplov „R 33“ je napravil danes dopolne v Pulhamu poskusen polet z letalom, ki je bilo pritrjeno na zrakoplov. Cerit ure pozneje so letalo odvezali, ki je nekaj časa samo krožilo, nato pa so ga zopet pritrili na zrakoplov. To je prvi poskus, pri katerem se je uporabilo zrakoplov za startanje in pristajanje letala.

OBSOJENI NEMSKI GENERALI

Berlin, 15. oktobra. d. Belgijsko vojno sodišče v Monsu je obsodilo in contumaciam na smrt bivšega nemškega generala dr. Barnefeldta, sedaj honorarnega profesorja na vseučilišču v Halle. Obtožnica mu očita umor, požig in kvalificirano tatvino. „Lokalanzeiger“ poroča, da je bil pred vojniim sodiščem v Anversu obsojen svojačasni komandant mesta general v. Beseler in contumaciam na 15 let prisilnega dela, ker je dal zažgati neko vas. Neki nemški polkovnik je bil obsojen na 15 let zapora. List omenja, da je general Beseler že davno umrl.

Borzna poročila

Ljubljanska borza danes ni poslovala. Zagrebška borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Curih 10.87, Pariz 25, London 273, Newyork 58.30, Milan 227.50, Praga 167.25, Berlin 13.42, Dunaj 794.50.

INOZEMSKJE BORZE.

— Curih, 17. oktobra. Predborza: Beograd 9.20, Pariz 23.30, London 25.10, Newyork 519, Milan 20.85, Praga 15.35, Berlin 1.2345, Dunaj 73.15.
— Trst, 17. oktobra. Predborza: Beograd 44, Pariz 111.50, London 120, Newyork 24.80, Curih 4.80, Praga 73.50

O obnovitvi staroslovenske bogoslužja

IV.

«Če je tako, da so imeli na Kranjskem, Koroškem in Štajerskem v 17. stoletju slovensko bogoslužje, naj se jim tudi sedaj dovoli.» Tako se je izrazil neki kardinal, ko je doznal vsebino listin, ki jih je odkril v vatikanskem arhivu g. notar Premrou in smo jih navedli v III. članku. Neovržno dokazan obstoj staroslovenske liturgije v naših pokrajinah v preteklih stoletjih je tako tehten razlog za obnovo slovenske bogoslužja, da bi se mu ne mogli upirati v Vatikanu, ako bi ne bilo nasprotstva v vrstah jugoslovenskega episkopata.

Slovenščina je gospodovala za nadškofovanja sv. Metoda v panonskih cerkvah, torej na ozemlju današnjih Pomurcev. Istra je bila polna glagolice; izjemo so delala nekatera italijanska mesta. Celo v Kopru je bral vsak dan zarana frančiškani glagoljša sv. mašo v slovenskem jeziku v cerkvi sv. Tome zaradi okoličin, ki so prihajali v cerkev. Na Reki, ki je spadala pod senjsko škofijo, je bila slovenska maša. V Trstu se je skoro gotovo vsaj v cerkvi slovenske Matere božje slovenski maševalo. V Dolini pri Trstu so spisovali župne urbarske knjige leta 1603, z glagolskimi črkami. V Ricmanjih se je ohranil star glagolski misal. V tržaški škofiji je bilo samo šest žup, kjer je izključno vladala latinščina. Na Vipavskem in Goriškem se je obhajala tam pa tam staroslovenska služba božja. Celo beneški Slovenci so imeli nekadašnje slovensko bogoslužje, saj sta se našla pri glavni župi beneških Slovencev v Sempetru Slovenov glagolski knjigi: misal in brevir. O slovenski liturgiji v ljubljanski škofiji govore jasno poročila vizitatorjev, posvečevanje glagoljšev, množica ostankov glagolskih bogoslužnih knjig in naposled Valvasor. Glagolica je prodrla celo na Koroško in Štajersko.

Da je jelo hirati med našimi predniki, ki slovensko bogoslužje in z njim glagolska književnost, je več vzrokov. Daljni vzrok je renesanca, ki je bila vsa zaverovana v stare klasične jezike: v latinščino in grščino, a je v stran potiskala vse druge. Redni obiskovalci in uničevalci naših dežel Turki so ugonobili med drugim pri marsikateri cerkvi dragocene glagolske knjige, ki jih je bilo nemogoče nadomestiti. Da se je jelo krčiti staroslovensko bogoslužje, so ne malo zakrivilo oo. jezuiti, kar je priznal tržaški škof, naš rojak Jernej Legat: «Po ustanovitvi jezuitskega kolegija na Reki (leta 1627.) so se tudi domači mladeniči lotili bogoslužnih študij in potem je polagoma izginila slovenska liturgija.» Z istim uspehom so kajpada delovali jezuiti tudi v Ljubljani in v Zagrebu. Latinjoča duhovščina, šteječa se za nekaj višjega, je izpodirjala glagoljša, kjer je mogla. Na njen rovaš utegne iti tožba župne občine v Grižah zoper duhovnika, ki je bral mašo iz glagolskega misala, pa mu je škof Hren leta 1617. nadaljine maševanje prepovedal.

Dočim se je slovenska liturgija ohranila pri bratih Hrvatih na jugu vsaj ponekod do današnjega dne, je širala docela v naših slovenskih polatinjenih cerkvah. V 18. stoletju ne naletimo v njih na nobenega glagoljša. Celo spomin na staroslovensko bogoslužje, ki ga je tako lepo ožaril Valvasor, je zatemnel. Leta 1715. se spominja slovenske liturgije kapucin o. Hipolit v svoje slovnice predgovoru, povzetem po Bohoriču, s toplimi besedami: Slavodatkli slovenskega jezika je treba dodati najvišje dostojanstvo, ki se ponaša z njim pred vsemi drugimi evropskimi jeziki, ker je prejel sv. Ciril po papežu Adrianu II. pravico, da se smejo v slovenskem jeziku brati kanonične ure in izvrševati mašne slovnosti.

Med o. Hipolitom in Blažem Kumerdejem ter Jurijem Japlom zeva nad petdesetletni predelek, ko je bila pretrgana kontinuiteta. V tej dobi ni duha ni sluha o sv. Cirilu in Metodu in njunem bogoslužju med Slovenci; vsaj do sedaj se, kolikor je pisec teh vrstic znan, ni našla nobena vest, da bi jo bil kdo kje vzel v misel.

Stare spomine so oživili napovedalci nove dobe Kumerdej, Japel, Vodnik. Ta je objavil v »Ljublanskih novicah« leta 1797. in 1798. znamenit

spis »Povedanje od slovenskiga jezika« in se oziral v davno preteklost: »Pred poldrugeto sto letmi je bil en mašnik v Teržicu na gorenjskem, kateri je po glagolitsko mašo bral. Glagolitski jezik je nekadani čisti slovenski jezik. Sedaj ga noben slovenec popolnim natančno ne zastopi; vendar je tak, da bi se ga v kratkim vsi Slovenci lahko zastopili navadili, ako bi se duhovno opravilo po njemu imelo.« Znamenit je zadnji stavek: Vodnik je pred 127 leti izrekel željo, da bi se obnovilo staroslovensko bogoslužje, ki bi ga razumelo vse ljudstvo.

Obnovitvi staroslovenskega bogoslužja so pripravljali pot rodoljubi, ki so zbirali stare slovenske rokopise in jih reševali pogube, učenjaki, ki so se bavili s staro slovenščino in jo očistevali peg.

Prvi sistematični zbiratelj ostankov staroslovenskih rokopisov in knjig je bil Ziga Zois. Najdragocenejši oddelek njegove krasne knjižnice so tvorili stari glagolski in cirilski rokopisi, odlomki cerkvenih knjig, povzeti s platnic, staroslovenski misale iz leta 1515. V ta zaklad se je zakopal Zoisov tajnik Jernej Kopitar. V Zoisovi knjižnici je našel pobudo za svoja velika dela, tičočna se stare slovenščine. V svoji slovnici slavi »krasno zarjo Cirilovo«, ki je obetala, da zedini vse sinove matere Slave s pomočjo enotnega književnega jezika. Seveda omenja tudi bogoslužje: Metod je bral tudi mašo v deželnem jeziku, kakor je bilo to že prej običajno v Siriji, Armeniji in Egiptu in še do današnjega dne rabijo vzhodnih in južnih Slovencev, zlasti tistim, ki se priznavajo h grški cerkvi, pri službi božji liturgične knjige s sv. pismom; prevel jih je Metod, ki je jel za slovenskega vojvoda Kocela v Blatski kneževini leta 870. sv. mašo peti v slovenskem jeziku. V uvodu k Remskemu evangeliju (iz leta 1395.) je Kopitar z vidnim narodnim ponosom omenjal pravico, da smejo edini Slovenci opravljati službo božjo v domačem jeziku, ki jo izvršujejo vsi drugi narodi t. j. katoličani v Evropi, Aziji in Ameriki v latinščini. S temeljitimi študijami je osvetlil »monstrum scientiarum« Kopitar lice posvečenemu jeziku sv. glagolavostnikov. Komu je neznani njegov »Glagolita Clozianus«? Njegovo delo je dovršil slavni učenec njegov — Miklošič.

Kakor Kopitar je slavil Fran Metelko v predgovoru svoji slovnici, ki je doživela letos stoletnico, Metodovo bogoslužje, o katerem trdi, da vsebuje naravno priporočilo; zato so ga radostno sprejeli Slovenci na jugu in vzhodu. Staroslovensko bogoslužje blaži še današnji (l. 1825) krog 36 milijonov Slovencev v Rusiji, vzhodni Poljski, vzhodni in južni Ogrski, na Bolgarskem, v Srbiji, Bosni, Crni gori in deloma v Dalmaciji, Hrvaški, Slavoniji itd.

V Zoisovi knjižnici se je navzel ljubezni do glagolice in do bogoslužja, z njo tesno zvezanega, učenjak bogoslovni profesor dr. Jakob Zupan (1785—1852). Da bi se še bolj seznanil s staroslovensko liturgijo, je poteval trikrat (1817—1819) na istrske otoke. To potovanje je rodilo njegov spis »Osem glagolskih samostanov v Ilirskem kraljestvu« (III. Blatt 1841). Premnogim, celo slovenskim čitateljem utegne biti neznana majhna katoliška cerkev glagoljšev latinškega (recte: rimskega) obreda v ilirskem, hrvaškem in dalmatinskem kraljestvu — taklo začenja Zupan svoj članek. Glagoljši se zvejo od besede »glagoliti«, govoriti, ker opravljajo javno bogoslužje v svojem slovenskem materinem jeziku, edini zglede vrste v Evropi; oni imajo pravico, ki so jo vsi drugi latinsko katoliški narodi imenovali dela sveta izgubili, ako so jo sploh kdaj izvrševali. Nadalje omenja, kako je izpreobrnil nekega nasprotnika glagolice: Ko sem na svojem tretjem glagolskem potovanju v jeseni 1819. prišel k zelo čislani župnik vinodolskemu, nekaj ur od Kraljevice in mu na znanje dal, da se zanimam za glagolico, jo je jel tako psovati, da mi je zagrenil bivanje

v svoji hiši. On je opazil mojo nevoljo, premislil, kaj je storil in me prosil, preden sem odšel, za odpustanje in obljubo, da se hoče učiti glagolice. Na Velikem in Malem Lošinju so tožili ljudje še leta 1817. radi nekaj let poprej umrlega škofa R., ker je ograval slovensko službo božjo in vrnil latinsko. To se vendar še ni zgodilo v modruški in senjski škofiji. Tam se vse, kar se mora pri sv. maši glasno peti ali brati, slovenskemu ljudstvu slovensko bere ali poje, tihe molitve bere duhovnik ali slovensko ali latinsko; to se niemu pri-

—nik.

Kako smo nastopali na Koroškem pred plebiscitom

Pred svojimi nasprotniki smo imeli mi Slovenci v plebiscitu dobi to vsekakor uravnoteženo vredno prednost, da smo bili v spornem ozemlju mi gospodarji, da je bila vsa uprava v naših rokah in da smo se mogli na tem ozemlju vsestransko uveljaviti, kakor smo le hoteli. Po vsej pravici nam je po nesrečnem izidu plebiscita zakical, če se ne motim, francoski delegat: »Toliko časa ste imeli vso moč v rokah, če si navzlic temu niste znali zagotoviti uspehov, potem...« Čuti se, da zveni iz tega velika obžalovanje, pa tudi neka indignacija in nevolja, ki je po mojem mnenju kolikor toliko zaslužena in ki upravičuje dvome v istinitost trditve, da so naš poraz zakrivila zgolj razmere.

Ne morem si misliti, da bi bilo v plebiscitu komisiji že z vsega početka vladalo tisto nam neugodno razpoloženje, ki se je pozneje nedvomno prav jasno pokazalo. Naj so si tudi Italijani stavili nalogo, da nam Jugoslovenom kot svojim neposrednim sosedom kolikor mogoče škodujejo in na nas po možnosti oslabe — vsi drugi niso imeli prav nobenega vzroka, ogrevati se bolj za Nemce kot za nas, ki so nas smatrali lahko za svoje zaveznike. Ne vem, kdo vse od naših ljudi je imel neposredne stike s člani plebiscitne komisije, a bojim se, da se je zagrešila na naši strani kakakotnost, kakakotnost, ki nam je škodovala. Da, morda smo kaj takega zakrivilili že napram ameriški komisiji, ki je imela pripravljati teren za plebiscit, ker si absolutno ne morem razlagati, zakaj bi se nam sicer Wilsonovi rojaki pokazali tako sovrzene, kot so se v istini. Vsekakor so si znali Nemci s svojo večjo uglednostjo, s svojim finjšim nastopanjem priboriti simpatije ene kot druge komisije. Pa tudi sicer so Nemci vse storili, da si priborijo naklonjenost posamičnih članov plebiscitne komisije. Celo francoskemu delegatu, o katerem se je lahko vedelo, da bo moral ostati na naši strani, je dal neki nemški veljak svojo bogato opremljeno vilo na Vrbskem jezeru brezplačno na razpolago. Nedvomno so polagali Nemci veliko važnost na to, da so v neposrednih stikih s člani komisije, zato da so laglje intrigirali in delali razpoloženje zase! Da jim je prizadevanje uspelo, smo razvideli lahko iz raznih odločb plebiscitne komisije! Črnilo so nas, dožili, pa seveda tudi vse točno nosili komisiji na uho, če smo kaj zagrešili, in žal, da brez vseh pogreškov res ni bilo!

Jaz sem precej prvo uro, ko sem stopil na plebiscitno ozemlje, zapazil stvari, ki so me dirnile neprijetno in od katerih si nisem obetal nič dobrega. To je bilo vse preveč grožnje in pretepi, vse preveč nadutega renimiranja, a premalo dostojan-

pušča. Solziti sem se jel, tako sem bil ginen v jeseni 1817. pri nedeljski sv. maši v Togunju blizu Ogulina, ko je župnik Radočaj zapel svojim župljanom lepi pozdrav: Gospodin z vami! in vsa polna cerkev — ne le strežnik — je odgovorila: I z duhom tvojim! Naposled je Zupan pohvalil gg. frančiškane kot izvrstne ohranjevalce in zaščitnike narodnega bogoslužja, omenil njihovih bogoslužnih knjig in imenoma navel njihove samostane.

Cirilmetodar.

Največja zaloga gotovih oblek za gospode, dame in otroke, vedno novi modeli samo pri trdki

Bernatović

193-L

Čak, a tog na vojni uniformi nema, Kralj je napomenuo adjutantu da mu se taj zapu- čak napravi, a privremeno len značku zap- peo za vrpco, o koju se zapinja ordeni. U cerch, prilikom primaja predstavnika svih društva, nosio Kralj na prsima značku I, kad mu je predstavljeno predstavnika Jadr- ranske Straže inž. D. Matošić, Kralj mu se je nasmiješio i pokazao, kako i on ima znak društva. S tom značkom bio je Kralj uveče na banketu i sustradan i u lovu na Mar- jano

Z BOJISKA V MAROKU. Španski diktator Primo de Rivera opazuje postojanke riziških Kabilov.

Ne pozabite danes v soboto na KONCERT
v salonu restauracije na glavnem kolodvoru.
Igra prvovrstni salonski orkester železni- čarske godbe. Začetek ob 8. uri zvečer.
Vstop prost. 3883
Odperto vsak dan do ene po noči.

Politične vesti

— Tendenciozno poročanje. Vče- rajšnja »Politika« je priobčila iz Ljub- ljane telefonsko poročilo, v katerem se nahaja tudi ta-le stavek: »V vseh ljub- ljanskih političnih krogih se podčrtava današnji uvodni članek »Slovenskega Naroda«, v katerem se mnogo hvale govori o ministrskem predsedniku in povdajara, da prekine g. Nikola Pašić sodelovanje s seliaško stranko in na- stavi delo s samostojno demokratsko stranko, ki je vedno stala na stališču narodnega edinstva.« — Ugotavljamo, da »Slovenski Narod« ni nikoli, najmanj pa v članku »Pašićev povratek« napo- vedoval, da prekine Pašić zvezo z ra- dičevci in obnovi svoje stike s samo- stojnimi demokrati. Dotični odstavek je torej »Politični« dopisnik »Slovenske- mu Narodu« zlobno podtaknil, s kakš- nim namenom, je jasno. »Politika« je resen, dostojen list, zato se čudimo, da je nasledla spletki, katere namen je več kakor prozoren. Pričakujemo z vsa gotovostjo, da »Politika« popravi nam storjeno krivico in ugotovi, da jo je njen redni ali izredni dopisnik eno- stavno nalagal.

Proti odohelelosti deluje s kolosalnim uspehom samo **VILFANOV ČAJ** kar priznava vsi strokovnjaki. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah. — Proizvajal: Kem. pharm. laboratorij **DR. D. VILFAN**, ZAGREB, ILICA 204

Kralj prema »Jadranskoj Straži«

Na svom putu kroz naše Primorje. Nje- govo Veličanstvo posvuda je s osobitom pažnjom dočekivalo izaslanike Jadranske Straže i čestoput se u detaljnijem razgovoru naročito interesovalo za napredak ove institucije važne za nacionalni značaj našeg Jadrana.

U Tivtu, Djenoviću, Kotoru, Ercegno- vom, Dubrovniku, Visu, Hvaru i dr. blit su njihovim Veličanstva posebno predstavl- jeni predstavnici onamošnjih ogranaaka Jadr- ranske Straže. U Hvaru je predstavljao podružnicu njen predsjednik g. don Šime Kovačić, kateheta, koga je Kralj pitao kako ide u Hvaru Jadranska Straža. U ime po- družnice na obali pred paviljonom predao je Kralju bouquet živog cvijeća dječak Dra- go Machiedo, odjeven po mornarsku, a

podružnica je uzela na sebe velik dio aran- žmana noćne rasvjete i kichenja mjesta i okolice, te izdala prigodni proglas. Na Vi- su je također Kralju predstavljen povjere- nik Jadranske Straže, g. Mr. A. B. Simini- att. »Kako ide ovdje na Visu?« upitao je Kralj — »ima li slivačanja za Jadransku Stražu?« — »Mnogo, Veličanstvo.« — »Mi- lo mi je i veseli me da i na Visu ima inter- esa za takvu lijepu i plemenitu instituciju, kao što ga ima i u cijeloj našoj Državi« na- dodao je Kralj i oprostio se od g. Simini- attja.

U Splitu, kao što je javljeno, pošli su Kralju na specijalnu audienciju predsjednik i gen. sekretar Centrale Jadranske Straže gg. min. Biankini i dir. Alfrević, i predali Nj. Veličanstvu zlatnu značku društva. Kralj se je vidno radovao i dozvao svog adjutan- ta g. puk. Dimitrijevića: »Da mi je prika- žiš, Veljo, jer bez ne sad ne smijem da budem.« Kako je značka učinjena za zapu-

čakala Supramatija. Srce ji je utripalo čedaje moč- neje pri misli, da se utegne mladi princ zaljubiti vanjo. On bi je ne mučil z ljubosumnostjo in javnim prezirom, kakor je delal pokojni Narajana. Mladen- ka je videla pred seboj čedaje bolj razločno smeh- ljajoče se Supramatijeve oči, v njenem srcu je pa odmeval njegov mirni in harmonični glas.

Ta čas je preživljal Supramati vse prelesti st- ajne pojedin. Na čast njegovemu prirodu se je zbrala polnoštevilo vsa gledališka družba in Pie- retta, ki mu je kar padla okrog vratu, se je tako razburila, da je omedlela.

Omedlelica je bila tako umetno hlinjena, da je Supramatija ta udanost ne glede na nezaupanje glo- boko ganila.

Med večerjo se je družba imenitno zabavala. Nato so odšli nekateri igralci v gledališče, Pieretta pa v Alkazar, kjer je morala tisti večer nastopiti. Vikont je zašepetal Supramatiji, da bi kazalo ude- ležiti se predstave in poslati igralci šopek s pri- mernim darilom.

— Dobro, dragi vikont! Kupite, kar se vam zdi potrebno, račun pa pošljite mojemu oskrbniku. Sam ne vem, kako bi se vam zahvalil za to, da ste me rešili vseh skrbi, — je dejal in segel Lormeuil v roko. — Poidite v mojo ložo, jaz pa pridem za vami pozneje. Zdjaj se moram odpeljati, ker imam zelo važen sestanek z notarjem

Vesel, kakor učenec, ki se je izmuznil učitelju, je sedel Supramati v kočijo in se zadovoljno zlek- nil na blazine.

— Treba bo obrzdati vikontovo lubezen do mene in razkošnih pojedin, ki si jih izmišlja, da bi me zabaval, — je dejal sam pri sebi. — Moj Bog! Kako morejo živeti ljudje, ki se prostovoljno obs- dijo na tako življenje! Biti vedno z doma, klatiti se po ulicah in restavracijah, občevati vedno s tu- jimi ljudmi, ki se prav tako malo zmenijo zanj ka- kor on zanje. Da le more hoditi od obeda k večerji, iz gledališča v bar ali javno hišo v družbi lahko- miselnih, moralno do skrajnosti pokvarjenih in be- dastih ljudi, ki vidijo cilj življenja v salonskih dov- tipih in občevanju z razuzdanimi ženskami! Ne, sit sem teh zabav in zato odpotujem takoli, čim dobim odgovor od Nare.

Blizu svojega dvorca je stopil iz kočije in po- slal kočijaža nazaj, sam pa je najel izvoščka in se odpeljal k Liliani.

Ko je Supramati zagledal spremembo v oprem, poprej skromnega stanovanja, ki se je spremenilo s pomočjo njegovega denarja v razkošno zavetišče te nepoboljšljive svečene ljubezni, se mu je obraz zmračil. Ni mogel razumeti, lahkomiselnosti te žen- ske, ki se peča s takimi malenkostmi, dasi jo je da, poprej rešil groznih muk. Kruta usoda je ni niči naj- manj spametovala

V. I. Križanovska:

V kraljestvu nesmrtnih

Roman.

— Tu je bil najbrže laboratorij pokojnega prin- ca. Poskrbite, da bo vse pospravljeno in poprav- ljeno, kar se je v teh letih pokvarilo. Svoje spalnico hočem premestiti na ono stran knjižnice, v sivo prepleskani salon, tu pa bo vse na novo prepleska- no in opremljeno. Sam hočem izbrati pohištvo in tapete. Kmalu se poročim in tu bo stanovala prin- cesa.

Drugo jutro so že prišli delavci. Ker je princ lahko plačal, je bilo takoj vse urejeno po njegovi volji. Spalnico so premestili v salon, nato so začeli snažiti tajno sobo, ki se oskrbniku ni zdela nič kaj posebno podobna laboratoriju.

V svojem novem bivališču je Liliana najprej prežetela vsebino denarnice. Bila je zelo zadovoljna, zakaj princ je je bogato obdanoval. Nato je začela ogledovati stanovanje. Z njim ni bila tako zado- voljna. Priprosta eleganca in ne povsem moderno pohištvo ji ni bilo všeč. Bila je zelo razvajena in s polno denarnico bankovcev ji ni bilo treba ničesar pogrešati.

Takoj je odšla h gospodarju in ga vprašala, če ji dovoli na svoj račun in po svojem okusu na novo opremiti stanovanje. Gospodar je rade volje pri-

stal na to. In Liliana je hodila na vse zgodaj zjutraj po trgovinah, da naroči novo pohištvo, oboje, za- store in vse drugo, kar je zahteval njen razvajem okus.

Kmalu je bilo v stanovanju polno delavcev in zvečer istega dne je bilo delo končano. Stanovanje se je popolnoma spremenilo. Od roza atlasnega salona do bele kašmirove spalnice in jedilnice v renesančnem slogu — vsemu se je poznala finesa in okus. Liliana je najela tudi sobarico, kupila več novih oblek in celo belega pinča, ker je zelo ljubila živali. Psiček je ležal počasan in parfumiran kot kepa snega na krasno tapetiranem divanu in za- dovoljno ogledoval svojo novo gospodinjio.

Sama Liliana se je oblekla s posebno vnemo in natančnostjo ter je nestrpno pričakovala svojega dobrotnika. Denarnica je bila sicer že napol prazna, toda to je ni vznemirjalo. Mar Supramati ni oblju- bil, da poskrbi za njeno bodočnost? Z zadovoljnim smehljajem se je Liliana spomnila visoke, krepke princve postavbe, njegovega lepega obraza in ble- ščaih, dobrih oči.

— On je dober, lep — tisočkrat boljši kot Na- rajana. — Supramati je tako plemenit in dober, ka- kor je bil njegov brat krut in hudoben, — je zamr- mrala že dvajsetič ter si popravljala pred ogledalom frizuro in jutranjo obleko.

Ker ji Liliana ni dala mira, je stonila le zrak in

Pokret svetovnega pomena

Ali pomenijo dogodki na Kitajskem predvsem nacionalno protitujcem napreren pokret ali imajo opraviti s socialnim vršenjem, ki utegne imeti dalekosežne posledice?

Moskovska »Izvestija« označuje sedanje gibanje na Kitajskem za predvsem nacionalno, ki se bori proti inozemskemu imperializmu. Od štrajka v Šanghaju je kitajska »notranja politika«, to je večni boj med znanimi generali, stopila v ozadje in v ospredje se je dvignila borba proti inozemstvu. Radikalni krogi na Kitajskem so doslej trdili, da je temeljno zlo države vojaško gospodstvo. Ko je zadonel klic: »Proč z militarizmom!« se je pričela država deliti v 2 tabora, in sicer v nacionaliste in antinacionaliste. Boj proti imperijalizmu je po mnenju moskovskega lista v sedanjem trenutku najučinkovitejše sredstvo, da se dvigne ljudske mase z svoje letargije, pa tudi direktno sredstvo za likvidacijo vojaškega gospodstva na Kitajskem. Izven Kitajske se je premočno upoštevalo dejstvo, da so štrajkači v Šanghaju v izdatni meri podpirali kitajski kapitalisti. Iz tega bi se dalo sklepati, da zastopniki kapitala niso smatrali socialne strani gibanja za večjega upoštevanja vredno, marveč so videli v boju ost proi Angliji. Tisti boji med generali so izgubili na svojem pomenu in Kitajsko vedno bolj zajema proti tujini obrnjeno gibanje. Boljševiški nauki pa seveda padajo na rodovitna tla, ker v socialnem oziru treba na Kitajskem pač še vse preurediti.

Francoski poznavalec razmer v Vzhodni Aziji Legendre je pisal že leta

1920, da poskusijo zastopniki sovjetov na Kitajskem priključiti na dan plemeniti ponos starega civiliziranega kitajskega naroda in njegovo ljubezen do rodne grude in do zakladov, ki so v nji. Boljševiki razlagajo Kitajcem vse žrtve, katere so doprinesli tekom preteklega stoletja belemu plemenu. V nekitajsko ozemlje so pridrli beli ljudje od brega do Tibeta in do puščav Turkestan. Revnim rokodelcem in delavcem na deželi, katerih je kakih 300 milijonov, privedejo boljševiki, da grabeljivost Evropejca in Amerikanca ne pozna nobene meje. Eni in drugi so se vrgli na ogromno Kitajsko, da si prilaste njene rudnike, njen premož, železo, žito, tekstilne snovi in petrolej. Tako spravijo boljševiki te primitivne glave iz ravnotežja in njihova izvajanja bodo povsod radi slišali. Na Kitajskem vlada sedaj samozavest, da so trenutni dogodki ogromnega pomena za ves svet.

Značilno je, kar niše kitajski list »Bin-Bao«: Kaj je doba viharnega vrvenja v Nemčiji, ako ne le vihar v kozarcu vode v primeri z ogromnim vrvenjem v ljudstvu, ki tvori četrti del celovestva? Kaj je velika francoska revolucija, ki je pretresla samo del Evrope, v primeri z revolucijo, ki se loteva že vsega azijskega kontinenta in vsled katere bo jutri trepetal ves svet. Naše gibanje, boj nadzora ljudstva proti imperijalizmu, nima samo lokalnega ali nacionalnega, marveč ima svetovni pomen! Tako kličejo z vzhoda Kitajci proti zapadu v času, ko se ugiba, kako bi se osnoval svetovni mir.

Zdravje
in srca

Mamica in otročiček, vsa čista
dehtita žarita svežosti, okusna,
oskrbovana. Veselo zdravje se
smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kalodontom«
je najsigurnejša pot, da obvaru-
jete lepoto in zdravje Vaših zob.

sprojemnega izpita pa ni treba delati. Meščanska šola je imela doslej značaj izborne šole, z novim »nastavnim programom« pa je to prenehala. Zato je naravna posledica, da pošiljajo starši svoje otroke v kraji, kjer so meščanske šole, rajše na to šolo, kakor da bi jih puščali na osnovni šoli, četudi je više organizirana (s 5-8 razredi). Že letos se radi tega opazja znaten upadek števila učencev v višjih razredih osnovnih šol.

Da se povrnemo k srednjim šolam! Število vseh prvotolcev znaša letos 812 + 314, skup. 1126 (lani v začetku šol, leta jih je bilo 904); v II. razredu: 619 + 158 = 777 (685); v III. razredu: 538 + 131 = 669 (632); v IV. razredu: 435 + 126 = 561 (527); v V. razredu: 296 + 76 = 372 (319); v VI. razredu: 245 + 51 = 296 (304); v VII. razredu: 145 + 17 = 162 (158). Torej je ugotoviti v vseh razredih večji ali manjši porastek (razen v VI.), največji pač v I. razredu: za 222. Obeta se torej nezdružna inflacija srednjih šol, kar utegne imeti še nedogledne posledice v socialnem pogledu. Treba bo prej ali slej poostriiti sprejemne pogoje za srednje šole ali pa dvigniti njih ustroj v didaktičnem pogledu na višjo stopnjo. Sicer se moramo bati, da se bliža doba nadprodukcije, doba nezaposlenosti inteligentnega proletariata!

Iz dnevnika jednog magarca

(Spisal Antle Dukić, fisk in naklada Jugoslovenske štampe d. d. v Zagrebu.)

Pod gornjim naslovom je izšla v Zagrebu knjiga, ki zasluži v polni meri, da se seznani z njo tudi slovenska javnost. Redko se pripeti, da vzame človek pero v roke s takim veseljem, kakor pri oceni tega duhovitega, življenjske modrosti, ironije in zdravega humorja polnega dela. V dobi nalezljivega tavanja za nečem fantastičnim, nedosegljivim in utopičnim, v dobi raznih izumov, ki se pojavljajo na našem književnem polju, kjer kmalu ne bomo več mogli razločiti plevla od zrna, v času politične in kulturne dekadence, ki jo vsi čutimo in vendar trdovratno tajimo, je Dukićovo delo v naši književnosti nedvomno razveseljivo pojav. Resnica je v današnjih časih tako redka, da bi lahko sesteli na prste one, ki jo še cenijo in iščejo. Vse naše javno in zasebno življenje se giblje med dvema ekstremoma — na eni strani popolna negacija moralnih in socialnih temeljev človeške družbe, popolno zanemarjanje in nerazumevanje duhovnih vrlin, brezglava gonja za bogastvom in razkošjem neznatne manjšine na račun ogromne večine, na drugi pa fantazijsko o popolnem izenačenju ljudi, o nekaki svetopisemski čredi z enim ljudem in enim pastirjem. Najti srednjo pot in izogniti se nevarnosti, da ne zaidemo v nobenega teh dveh ekstremov, je zelo težko. In to srednjo pot je našel G. Dukić v svojem delu.

Ideja, ki mu služi za podlago, je dokaj originalna. Avtor si je izposodil osla, da je iz njegovih ust neusmiljeno ožigal današnje razmere. V poljudnem, lepem in živahnem pripovedovalnem slogu, brez kričevitih fraz in fantastične navlake pripoveduje zgodbo o oslu, ki si belci v dnevnik vse, kar vidi in sliši okrog sebe in kar mu narakuje realno življenje, ki je polno batina, zaničevanja, lakote, pomanjkanja in težkega dela. G. Dukić je posegel globoko v življenje in dušo našega kmetijskega ljudstva. Osol mu je seveda samo pripomoček, da lahko kot tretja oseba opazuje in analizira žalostne razmere, ki vladajo ne le v onih krajih naše države (lahko bi tudi raztegnili njene meje na vso zemeljsko oblo), kjer živi kmetijsko ljudstvo v polpolni duševni temi in odvisnosti od župnika, nego tudi tam, kjer so ljudje že začeli misliti s svojo glavo, pa si ne znajo, odnosno ne morejo pomagati. — Dnevnik jednog magarca je točna slika kulturne zaostalosti in duhovnega zasusjenja pretečne večine nižjih slojev. Glavni osebni sta župnik in glavar (župan). Oba je na- li-

kal avtor v oslovem dnevniku tako, kakor ju vidimo na vsakem koraku v življenju. Prvi slabši in fanatik, ki mu je dobrobit ljudstva deveta briga, drugi tiran in oderu, ki hoče s pomočjo ljudske naivnosti neomejeno vladati in živeti na račun tujih žuljev. Oba gradita svojo srečo na človeški neumnosti dotlej, dokler ne pošlje škof (v njem je izklesal pisatelj vzor pravega dušnega pastirja) v dotično župnijo drugega župnika, ki sta mu cerkev in vera samo sredstvo za dosego vzvišenega cilja — duhovnega preporoda vernikov. Začne se ljuta borba med novim župnikom, glasnikom svobode in največjim sovražnikom vsakega nasilja, ter med županom, ki je glavni stebel nazadnjaštva. Župnik se pridruži pozneje še učitelj in končno se jima posreči iztrgati ubogo ljudstvo iz kremljev duhovnega in gmotnega suženjstva.

To je kratka vsebina knjige, ki nas idejno zelo spominja na nekatera Cankarjeva dela. Avtor je obogatil našo književnost z delom trajne vrednosti. Le škoda, da ni popeljal svojega magarca tudi v mesto, kjer bi imel »svince« še bolj hvaležno gradivo za svoj dnevnik. Morda pa stori to prihodnjik.

— Nedelja v Narodnem gledališču v Ljubljani. V nedeljo, dne 18. t. m., vzporedi se v dramskem gledališču Shakespeara pravljica »Zimska pravljica«, ki je dosegla pri vseh dosedanjih vzporeditvah največji uspeh. V operi se pa pojeta enodeljanka »Cavalleria rusticana« in opera »Glumaci« pri znižanih cenah. Repertoar prihodnjega tedna se objavi v nedeljski številki.

V nedeljo sta v Narodnem gledališču 2 predstavi. Drama uprizoril ob 20. zvečer prekrasno Shakespearovo delo »Zimska pravljica«, ki bo brez dvoma eno najprijetnejših Shakespearovih del, kar se jih je igralo na našem odru. V pravljici, ki je pri vseh dosedanjih reprizah izvrstno uspela, nastopi skoro vse dramsko osebje. Glavne vloge nosijo vsi naši najboljši igralci. Predstava, pri kateri sodeluje tudi vojaški orkester, je izven. — V operi se pa pojeta ob pol 20. zvečer priljubljene operi »Cavalleria rusticana« in »Glumaci«. V prvi operi bodo prvič zadonele orgle, ki so pravkar postavljene na našem opernem odru. V »Cavalleriji« poljo gg. Thierry, Polčeva in Ropasova ter gospoda Balaban in Kováč. V »Glumaci« pa nastopijo: gospa Lovčeva prvič kot Nedda ter gg. Holodkov, Orlov, Mohorič in Mitrovič. Operna predstava se vrši pri znižanih cenah.

Premijera slovenske izvirne opere »Nabor« in Hatzejeve opere »Povratek« se vrši v četrtek dne 22. t. m. O obeh izvirnih delih še spregovorimo.

— Razstava arhitekture in kiparstva. V nedeljo 18. t. m. ob 10.30 predpoldne je otvoritev razstave arhitekture in kiparstva v Jakičevem paviljonu. Mlada aglina umetnika ing. arch. Dragutin Faturo in akad. kipar Tine Kos sta opremila tri sobe Jakičevega paviljona z umetninami, ki predočajo hoteče naše dobo tako v estetičnem kakor socialnem oziru. Prvikrat nastopa v Ljubljani odnosno Jugoslaviji sploh arhitektura, združena s plastiko, utirajoča pot umetnostnemu hotečenju v drugo četrt 20. stoletja. Razstava predočja vse glavne pangoje delokroga arhitekta in kiparja v harmonični celoti in okusni opremi. Otvoritev razstave je združena s tolačenjem razstavljenih umetnin, s čimer bo obiskovalcem podana možnost vpogleda v interno samostojno koncepcijo in udeleževanje moderni dobi odgovarjajočega duha. Razstava arhitekture in kiparstva ostane otvorenjena do nadaljnjega dneвно od 10. do 17. ure.

— Opera v Berlinu. Zadnje dni se je izvršila definitivna ustanovitev mestne operne akcijske družbe v Berlinu s kapitalom 700.000 zlatih mark, od katerih je prevzelo mesto Berlin 695.000 mark. Namen podjetja je vzprijazanje oper, klasičnih operet in drugih muzikalanjskih del.

— »Ljubljanski Zvon« prinaša v oktoberski številki to-le vsebino: I. Kelemina: Oblika pesniškega umotvorja. — Juš Kozak: Šentpetar. — Karlo Kocijančič: Iz zbirke: »Večna plamenica«. — Avgust Žigon: Fran Lovstik in J. Krajec. — Sedem pisem. — Angelo Cerkenik: V vrtincu. — Gustav Striška: Ubranstvo. — Dr. N. Preobraženski: Nova Rusija. — Slavko Grum: Izgubljeni sin. — Jernej Jereb: Sužnji demona. — Pastuškin: Preoblije. — Gužvanj Paplin: Walt Whitman. — Književna poročila. — Kronika.

— »Slovansky Přehled« prinaša v 4. številki tole vsebino: Članki: Dr. Edvard Beneš: Problemy slovanské politiky. — Dr. Jan Slavík: Ruské strany politiké za svetové války. — Dr. H. Ripka: Obrat ve vnitřní politice jihoslovanské. — Dr. Drag. Prohaska: Srbochrvatská literatura posledního třicetiletí. — I. E. Srom: Demokratické prvky v sovětském vládnutí. — Ad. Černý: Slovanstvo v knize pameti T. G. Masaryka. — Ze slovanské poesie. — Rozhledy po slovanském životě. — Jihoslavia. — Rusko. — Polsko. — Československo. — Slovanský národ v cizím state. — Slovanské menšiny. — Literatura, veda, umění. — Bibliografie. — Divadlo. — Jubilea. — Slovanské rovy. — Slovanské matice. — Vyobrazení.

Oklic

Ze sedem let smo Slovenci v lastni državi. Sedem let smo torej že imeli časa in priložnosti, da neovirano nadomestimo vse zaostanke naravnega kulturnega razvoja našega naroda, ki jih je povzročila bojazen naših dunajskih zosopodarjev pred velko ustvarjalno silo našega ljudstva po eni strani, ekspanzijska težnja pangermanizma pa po drugi strani. Vkljub raznim oviram in pritiskom smo že v času naše narodne odvisnosti bodisi radi svoje odporne sile ali prilagodene lastnosti — kakor je pač zahteval trenutni položaj — dosegli primer- no stopnjo izobraženosti. Naš književni trg

je za enmilijonski narod izredno bogat na izvirnih delih. Širokopotezne močne organizacije gospodarskega, stanovskega, naučnega in političnega značaja nam pričajo, da duh časa ni šel mimo nas. Svobodno življenje v lastni državi je še izdatno pripomoglo k spopolnitvi naše kulturne stavbe. Danes so gradili z veliko vneto in razumevanjem na vseh poljih. Zlasti mnogo je izvršenega v zadnjih letih na polju narodnega zdravja. Kotko prekoristnih ustanov je postavljenih, koliko pouka v besedi in črki gre dan za dnem med narod! Manjka pa nam še organizacije, ki bi prevzela delo za očuvanje narodovega zdravja v svoj program, ki bi se razpletala po vseh naših krajih ter bi razširjala smisel za pravilno in zdravo življenje. Pri vseh narodnih vidno močne organizacije, ki imajo v svojem programu skrb za narodovo zdravje v tel ali oni obliki. Srbi imajo že nad dvajset let svoja »Društva za čuvanje narodovega zdravja«, zelo razširjena po mestih in vaseh. Poleg teh imajo tudi svoje »Zdravstvene zadruge«, ki izkazujejo vsako leto velik denarni promet. Ne zato, ker imajo drugi in tudi ne zato, da imamo zopet novo društvo več, marveč iz dejanske potrebe snujemo tudi v Ljubljani podobno društvo.

Društvo bo nudilo svojim članom poleg mnogih materialnih koristi tudi pravo zdravstveno vzgojo in izobrazbo. Društvo se boče brigati za zdravniško pomoč razkučlanom, za dobavo cenenih zdravil, razkučevalnih sredstev in vseh ostalih potrebščin za preprečenje bolezni ter ohranitev zdravja. Oblastem boče naznanjati vse slabeje zanemarjanja čistote v javnih obratih in prostorih ter boče posredovati za odpravo nezdružnih razmer po obstoječih predpisih in zakonih.

Ustanovni občni zbor Društva za narodno zdravje v Ljubljani se boče vršilo letos o Božiču. Do tedaj pa je potreba, da se prikladi čimvečje število članov in članice tako iz Ljubljane, kakor tudi iz drugih krajev Slovenije. Priklase sprejema »Pripravljalni odbor društva za narodno zdravje« v Ljubljani, higijenski zavod, Zaloška cesta 2.

Julijska krajina

— J. Collarich pred poročnim sodiščem. Krčmar Ritter v Pulj je bil ustrejen na cesti. V lokal je prihitela po pomoč Hilda Fiser, rekoč, da jo je nekdo napadel in ji iztrgal denarnico. Ritter je šel gledat ven na ulico. Bil so tam tudi drugi ljudje. Bilo je tema. Fiser je vprašal, kje so tatovi? Sledil je strel in zadet je bil smrtno Ritter. Obe Fiserjeve je trdil, da je streljal oni, ki je napadel njegovo hčer. Collarich pravi, da je streljal Jugovca. Dne 3. oktobra 1923. zvečer je bila izropana Bassaninova trgovina. V trgovini so je nahajal ondi Fran Ravnik s svojo ženo. Ko so napirali, sta prišla dva nemena vprašati, če imajo str. Vstopila sta dva človeka, potegnila revolverje in ukazala molčati. Potem sta vsa zvezala in preiskala trgovino. Dobila sta 600 lir. Nezadovoljna sta hotela še več Trgovka Bassaninova jim je dala še, kar je imela pri sebi. Nato je potrkala na vrata ena, katerega sta roparja pustila v trgovino pa sta hitro zvezala. Ker nista dobila nič več, sta odšla. Predsednik je moral poročiti vso svojo silo, da je pripravil nekatero priče do tega, da so si upale pred rasbojnikom povedati, kar vedo. V Radolovi. čevi hiši je govoril Collarich s Sinkovičem, katerega je sumiral za policijskega zaupnika. Sinkovič je povabil Collaricha na obed, pa se je ta lepo zahvalil in nekdo je rekel: Predeem me Sinkovič izroči policiji, ga ubijem. Eliza Radolovič, pri kateri se je Collarich večkrat mudil, pravi, da je bilo Collarich takrat, ko ga je svak spodil, zelo žalosten in je želel delati. Od Radoloviča je hotel izmeti parkrat njegov čoln, pa mu ga ni dal. Ob neki taki priliki je nosil Collarich črno fašistovsko srajco. Nekdo je pokazal priči velik samokres, rekoč, da za došča za 30 oseb. Nekdo je skril pred njo listino, ukradeno staremu Fiserju, po umoru sester Tracanelli je pokazal črno nogarico, polno zlatenice, rekoč, da jo bo prodal neki njegov prijatelj v Trstu. Roparski napad na Tracanelli je priči Collarich priznal, rekoč, da je kriva mlajša sestra, ker ga je opraskala po obrazu in se branila. Zaslišan je bil nato Colarichev prijatelj Emil Radolovič. Collarich je njemu vse zapl in mu pripovedoval vse svoje rope in tatvine. Sredi njegovega pripovedovanja vstane Collarich in ga vpraša, kdo ga je prisilil, da izpoveduje vse od kraja. Zena pove, da je tako vplival na Radoloviča policijski komisar Sonnino. Radolovič prekliče pripovedovanje, potem pa zopet nadaljuje. Collarich gleda nanj s pomilovanjem. — Ko je bil zaslišan Jos. Katnik, je Collarich mirno poslušal njegovo dolgo pripovedovanje, slednjč pa je rekel, da on ni Jos. Katniku nikdar nič zaupal, ker ga je imel za policijskega konfidenta. Ako bi ne bilo radi njegove sestre, bi ga bil ubil ne enkrat, ampak trikrat. Nato je zaslišal kot priča Anton Katnik, kaznjeneec iz jetnišnice v Sassari, kjer je zaprt na 8 let radi tatvine po cerkvah. To je mlad človek. Collaricha je spoznal v Wagni, kjer je kradel v škodo beguncem. Potem pripoveduje svojo pot od delikta do delikta. Ko je prišel končno iz zaporov, je osnoval tatvinsko družbo, da okrade bogatine v prid revežem. Katnik je s strašnim naporom pobegnil iz jetnišnice v Sassari in se vrnil v Trst. Potem je prišel zopet tja. Collarich mu je obljubil, da ga osvobodijo s pomočjo bomb. Zaprt je bil pod zemljo na en meter širokem in dolgem prostoru sredi vianosti in gob v temi. Potem obdeluje Collaricha in mu očita zločine, radi katerih se ga je hotel on otresti. Katnik pravi, da je tat, toda molčec ni. Collarich ves erdit vzklikne: »Vem, za kako ceno me prodajaš, toda pazi se, da se ne vidi va zopet kak dan.« in nato zagrozi Collarich znan tovaršem, ki ga izdajajo.

NEMSKA DELEGACIJA V LOCARNU. V srednji vrsti od desne na levo: minister direktor Gurs dr. Luther, dr. Stresmann in državni tajnik Schubert.

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA:
Začetek ob 20. uri.

Nedelja, 18. oktobra: Zimska pravljica. Izv. Ponedeljek, 19. oktobra: Periferija. Red E. Torek, 20. oktobra: zaprto.
Sreda, 21. oktobra: Zimska pravljica. Red C. Četrtek, 22. oktobra: Pegica mojega srca. Red D.
Petek, 23. oktobra: Za narodov blagor. Izven.
Sobota, 24. oktobra: Periferija. Red A. Nedelja, 25. oktobra: Pegica mojega srca. Izven.
Ponedeljek, 26. oktobra: Za narodov blagor. Red F.

OPERA:
Začetek ob 20. uri zvečer.

Nedelja, 18. oktobra: Cavalleria rusticana. Glumaci. Znižane cene. Izven.
Ponedeljek, 19. oktobra: zaprto.
Torek, 20. oktobra: Manon. Red F. Sreda, 21. oktobra: Mrtve oči. Red B. Četrtek, 22. oktobra: Nabor — Povratek. (Premijeri.) Red E.
Petek, 23. oktobra: zaprto.
Sobota, 24. oktobra: Aida. Red D. Nedelja, 25. oktobra: Nabor — Povratek. Izven.
Ponedeljek, 26. oktobra: zaprto.

Šentjakobski gledališki oder.

V torek, 20. t. m.: »Jakob Ruda«. Goztovanje režiserja Narodnega gledališča G. Milana Skrbinška.

Z. W. Srednje šole v ljubljanski oblasti

V pričetku šol, leta 1925/26 je v ljubljanski oblasti devet srednjih šol, in sicer 7 državnih, 1 mestna in 1 zasebna škofijska. Število učencev in učenk na njih je naslednje (številke v oklepajih pomenijo število v začetku lanskega šol. leta):

1. Ljubljana, I. drž. gimnazija, 8 razredov in 10 vzporednic, skup. 18 oddelkov: učencev 713 + 101, skup. 814 (653 + 17, 730);
2. II. drž. real. gimnazija, 8 razredov in 9 vzporednic, skup. 17 oddelkov: 644 + 119, 763 (573 + 76, 649);
3. III. drž. real. gimnazija, 8 razredov in 2 vzporednici, skup. 10 oddelkov: 293 + 97, 390 (225 + 66, 291);
4. drž. realka, 7 razredov in 11 vzporednic, skup. 18 oddelkov: 650 + 37, 687 (631 + 26, 657);
5. Kranj, drž. gimnazija, 8 razredov in 3 vzporednice, skup. 11 oddelkov: 260 + 75, 335 (248 + 48, 296)

6. Novo mesto, drž. realna gimnazija, 8 razredov in 2 vzporednici, skup. 10 oddelkov: 257 + 59, 316 (235 + 57, 292);
7. Kočevje, drž. realna gimnazija, 7 razredov: 174 + 52, 226 (146 + 35, 181);
8. Št. Vid, škofijska gimnazija, 8 razredov in 2 vzporednici, skup. 10 oddelkov: 332 učencev (336);
9. Ljubljana, mestna ženska realna gimnazija, 7 razredov in 4 vzporednice, skup. 11 oddelkov: 376 učenk (321).

Na vseh srednjih šolah je torej 3323 učencev in 916 učenk, skup. 4239; lani jih je bilo 3947 + 706, skup. 3853. Tedaj se je število učencev dvignilo za 276, število učenk pa za 210, skup. za 486. Ta prirostek se deli na vse zavode razen na škofijsko gimnazijo v Št. Vidu, kjer se je število znižalo za 4. Zlasti znaten porastek izkazujejo v Ljubljani II. drž. realna gimnazija (+114), III. drž. real. gimnazija (+90) in I. drž. gimnazija (+84).

Povprečno pride na en razred (vzporednico) malone 38 učencev (učenk): so pa razredi, ki štejejo do 50 in celo nad 50 učencev; najšibkejši razred ima 16 učencev.

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da se je število srednješolcev v tem šolskem letu znatno dvignilo za 12,6 odstotkov — kar pomeni izredno visok prirastek. To se da nekaj razlagati iz tega, da se je z izenačitvijo učnega načrta na srednjih šolah bistveno olajšal študij na njih: odpadla je latinščina v prvih 3 razredih, kar se raztegne prihi, leto tudi na IV. razredu; v I. razredu se tudi ne poučuje več nemščina, v II. in III. razredu pa je še kot neobvezen predmet. — Iznenadilo pa je, da se je kljub temu ali prav radi tega vpisalo v I. razred humanistične gimnazije v Ljubljani 196 učencev in 41 učenk, tako da so vse 4 vzporednice prenapolnjene, vsaka z okoli 60 učenci. Učni načrt na humanistični gimnaziji je ostal neizpremenjen in se poučuje na njej nadalje latinšč. in nemški jezik kot obvezna predmeta od I. razreda dalje.

Kakor v I. razred izenačenih srednjih šol, tako je letos hval navaj tudi v I. razred meščanskih šol, tako da je treba na ljubljanskih mešč. šolah otvoriti nekaj novih vzporednic. Ta naval se razlaga deloma iz tega, da se zahteva za dosego III. uradniške kategorije vsaj dovršena meščanska šola, deloma pa tudi iz okoliščine, da se je po novem učnem načrtu vstop na meščanske šole bistveno olajšal. Doslej je veljal kot pogoj za sprejem v I. razred meščanske šole dovršeni 5. razred osnovne šole, torej stari vsaj 11 let, in letno izpričevalo z vsaj dobrih ocenami iz učnega jezika in nekaterih realnih predmetov. Odslej pa se zahteva le dovršeni 4. razred osnovne šole. Četudi le z zadostnimi redi:

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1925.

— Zaman! Pet let že neprestano ščuvajo klerikalni listi proti Srbom in Beogradu ter so s tem povzročili v našem kmetskem ljudstvu tako razpoloženje, da je med fanatiziranimi pristajali SLS skoraj že nevarno govoriti o bratstvu in slogi s Srbi. S svojo brezvestno in brezdušno pisavo in protisrbsko gonjo so nagomilili v duši kmetskega človeka gore mržnje in sovraštva proti vsemu, kar je srbsko, da človeka kar zazebe v srce, ko vidi, kako strašno je zastrupljeno naše preprosto kmetsko ljudstvo s protisrbskimi in protidržavnimi gesli. To je dejstvo, ki ga vidi vsak, ki ima oči. Vkljub temu očividnemu fakti, ki ga ni moči spraviti s sveta, pa se sedaj klerikalci trudijo na vse načine, da bi se javnosti pokazali v docela drugi luči, »Slovenec« sam pa je celo tako predrzen in nesramen, da enostavno zanika, da bi sploh kedaj zagrešil kako besedico, ki bi bila naperjena proti Srbom in državi. O ti ljuba klerikalna nedolžnost, ki bi rada sedaj utajila vse, kar je do sedaj zagrešila s svojo infernalno gonjo proti Srbom in državi! Včasih so bili klerikalci še celo ponosni na svojo protisrbsko in protidržavno propagando, kako to, da se je danes sramujejo ter jo zatajujejo?! Ali bi radi prikrili svojo prošlost in svoje grehe, da bi se jim potem morda vendarle odprla vrata v paradizi vlade, po katerem tako neutešno hrepenijo? Toda, zdi se nam, da to kopnenje ostane vse dotlej neutešeno, dokler so še med Srbi politiki, ki poznajo srce in obisti naših klerikalcev!

— Finančni minister obolev. Finančni minister dr. Milan Stojadinović je obolev in zato so seje finančnega odbora prekinjene.

— Afera nadškofa Sarica. Sarajevski nadškof skuša po svojih lastnih izjavah in po izjavah msgr. Karla Cankarja, brata vseučiliškega profesorja dr. Izidorja Cankarja, oblažiti svojo afero, ki jo je sam povzročil s svojim nastopom v zavodu sv. Hieronima v Rimu. Nadškof dr. Saric osebno res ni dal odstraniti slike Nj. Vel. kralja Aleksandra v tem zavodu, pač pa je, kakor so informirani merodajni krogi v Beogradu, vzkliznil pri pogledu na kraljevo sliko: »Pa što če ova slika ovdje?« Jasno je dovolj, da zahtevajo vodilni beograjski krogi odstranitev dr. Sarica kot nadškofa v Sarajevu.

— Spopolnitev izpraznjenih mest pri Glavni kontroli. Predsednik Glavne kontrole je obvestil finančnega delegata, da Glavna kontrola nujno želi, da bi se za mesta, razpisana v Službenih Novinah od 5. oktobra t. l. št. 227, v večjem številu prijavili tudi Slovenci; prošnje da bi se sprejemale tudi še do konca t. m., čeravno je konkurzni termin že s 15. t. m. potekel. Brez dvoma bi bilo samo v vsestranskem interesu, ko bi poziv gosp. predsednika našel čim večji odziv zlasti pri našem pravniškem in strokovnem kadru, ki bi imel pri Glavni kontroli hvalježno in z razločnimi ugodnostmi (neodvisnost, posebne doklade, nagrade) zvezano tonišče za svoje udejstvovanje. O. reflektanti, ki žele nadaljnji poslanji, naj se obrnejo na finančnega delegata.

— Poslanec Pivko za sezonske delavce v Prekmurju. Kakor znano, odhaja večina prekmurjske prebivalstva v poletju za časa košnje in žetve v Banat in na Madžarsko. Ti prekmurjski delavci, ki delajo na veleposelstvih v velikih skupinah, dobivajo svojo mezdo deloma v gotovini denarju, deloma pa v pridelanih poljedelskih produktih. Domov se vračajo na jesen ter nosijo s seboj dobljeno žito, ki ga morajo na obmejni carinarnih zavarovanjih, Narodnemu poslanca dr. Pivku se je posrečilo v sekciji finančnega odbora, ki razpravlja carinsko tarifo, doseči, da se žito, ki ga donosajo prekmurjski sezonski delavci iz Madžarske, ne zavaruje. To žito je carine prosto. Finančni odbor je sprejel predlog poslanca dr. Pivka.

— Brezplačne informacije industrijem. Ameriški konzulat v Beogradu je obvestil beograjsko trgovsko zbornico, da lahko za trditev v naši državi na razpolago načrte ameriških inženjerjev glede metode izdelovanja nastopnih izdelkov: težkih kemikalij, barv, alkohola, umetnega gnojila, elektrokemikalij, metalurgije (razen železa), papirja in celuloze, keramike, eksplozivnih snovi, elektrometallurgije, železne metalurgije, petroleja, barve in firneža, mila, kavčuga, cimenta, sladkorja, tekstilij in še nekaterih drugih izdelkov. Trdijo, ki hočejo dobiti zadane informacije, naj se obrnejo na ameriški konzulat v Beogradu, ki jim pošlje navodila ameriških inženjerjev brezplačno.

— Jugoslovanska šola v Carigradu. Z dovoljenjem angorske vlade se odpravi v Carigradu osnovna šola za tamošnjo jugoslovansko otolstvo. Šola se odpravi 19. t. m.

— Diplomsko vpokojevanje profesorjem in učiteljem. Prosvetno ministrstvo je sklenilo izdajati v bodoče vsem vpokojenim profesorjem in učiteljem s popolnim službenim let v znak hvaležnosti posebne diplome.

— Znižanje tarife za pivo. Na prihodbo pivovaren iz Bosne, Hrvatske in Slovenije je prometno ministrstvo odredilo, da velja za prevoz piva postavke tarifa a) in ne več najdražja tarifa 3 a) in 3 b).

— Reorganizacija naše policije. Posebna komisija notranjega ministrstva je končno izdelala načrt zakona o reorganizaciji policije. Po tem načrtu se ustanovijo v glavnih mestih direkcije javne varnosti. Zakon določa državno in mestno policijo.

— Meje napram Albaniji definitivno določene. Albanska narodna skupščina in senat sta 14. t. m. definitivno odobrila sklep pariske poslanke konferencie, s katerim se določajo meje v okolici samostana sv. Nauma in na Vrmoški planini. S tem je končno rešeno albansko razmejitveno vprašanje.

— Narodna odbrana in koroški dan. Povodom petletnice koroškega plebiscita priredi Narodna Odbrana v Beogradu danes ob 17. popoldne predavanje »O koroškem vprašanju«. Predava biviš tajnik znanega ministrstva dr. Zdravko Vigele. Prodavnice se vrši v veliki dvorani beograjske univerze.

— Štampilj za Koroško. Dne 15. t. m. se je vršilo v hotelu »Srpski kralj« v Štup manifestacijsko zborovanje za zasuženje koroške brate. Pozivu tamošnjega sokolskega društva se je odzvalo mnogo občinstva, v polni meri pa se je zborovanja udeležila tudi »Srnao«. Zborovanje je otvoril starosta Sokola brat Govorzen Matić, ki je uvodoma očital zgodovino Slovenije ter nato omenil kako so koroški Slovenci padli v avstrijsko robstvo. Pozval je prisotne, da protestirajo proti zasuženju bratov. Govorili so še: Ivan Cvijić, predsednik »Srnao«, učitelj Jordan, Jevremović, svečenik g. Komarčić, kakor je bila prečitana resolucija, ki v štirih točkah vsebuje zahteve zborovanja, da se našim bratom na Koroškem prizna vse one pravice, katere uživajo narodno manjšino pri nas. Resolucija je bila soglasno sprejeta in odposlana na pristojno mesto.

— Pri »Ciller Zeitung« imajo učenega geografa in jezikoslovca, ki se jezi, da koleginja »Gottscheer Zeitung« rabi »poslovenjena« krajevna imena, kakor je n. pr. Tapelverch. Nemški »učenjak« priznava, da ne ve, kje je ta kraj, češ da še ni slišal te posrečene nove tvorbe. Skrajno ubožno spričevalo! Majhno kočevsko kolonijo bi vendar moral tak nemški rodoljub imeti v mezinu. Pogleda naj stare neške zemljevide ter bo našel blizu Črmošnjic (po nemško najbrž Schwarzenfeld) kraja Tapelverch in Tapel Reber. Ta dva kraja ni mogel nemški šovinizem prekrstiti na nemško mti takrat, ko je imel pod Avstrijo vse vaje v rokah, tako, da je delal iz Račjega sela = Rappelgeschies, iz Družinske vasi = Gesindeldorf, iz Čeztravišča (pri Naborietu) Tschetschrawitscha itd. Ako torej piše Gottscheer Ztg. »še vedno Tapelverch, je treba pisce poučiti, da je to grda nemška spakederanka za Topli vrh, Tapel Reber pa za Topli Reber.

— Litjska župna vaja v Zagorju-Izlake. V nedeljo je priredila litjska župa svojo župno vajo v Zagorju - Izlake z vsem orodjem in gasilci ter društvi. Vaja je bila jako dobro organizirana. Točno ob 3. uri popoldne se je slišal v Izlahah strel, kateri je naznanjal velik požar, takoj je prihitelo gasilno društvo Izlake na kraj fingeranega požara, na pomoč se je poklicalo gasilno društvo Zagorje, katero je s svojo bencinsko brigado v najlepšem redu in čudovito naglo pridirjalo. Načrt vaje je imel za nalogo naskok na goreče postopje (cerkev sv. Jurja in sosedna poslopja). Kljub temu, da je to postopje na griču sv. Jurja (250 m), je bila voda iz tal na griček (cevna dolžina 350 m) v štirih minutah napeljana in brizgala čez cerkveni zvok. Tudi pri tej vaji se je pokazalo, kako potrebne so skupne vaje. Gasilci so častno izvršili svojo dolžnost, zlasti pa dobro izvežbano moštvo Zagorje po vodstvom g. Hočevarja. — Vajo je vodil župni načelnik Lajovic Franc s pomočjo župnih funkcionarjev z veliko spretnostjo in na vse zadovoljstvo. Ob tej priliki se je pokazala zmoglost nove bencinske brigade, katere se nadvse dobro obnaša. S tem je litjska župa letošnje leto zaključila z župnimi vajami, katere je prirejala po vseh važnih krajih.

— Litja. V nedeljo, dne 18. okt. t. l. vsi v Sokolski dom, kjer uprizaro Udruženje vojnih invalidov podružnica v Ljubljani veselo igr »Titi Grom« in sicer zvečer ob 8. uri. Po igri istotam razprava z bogatim sporedom. Sodeluje prvovrstni orkester. Ker je donos prireditve namenjen podpornemu skladu v prireditvi božičnice revnim članom in članicam, prosimo obilne udeležbe. Torej brez razlike vsi k invalidski prireditvi, da pokažete sočutje do revnih vojnih žrtvi, ki so darovali svoje najdražje v blagor naše domovine. 1774/n

— Beg Gijani bega. Iz Skoplja prihaja vest, da je bogati trgovec Gijani beg pobegnil v Malo Azijo. Kakor znano, je bil Gijani beg svoječasno radi umora svoje žene, učiteljice Milice, obsojen na 20 let ječe, kasneje pa mu je bila kazen znižana na 8 let. Pred tedni je bil pri vzkloni razpravi popolnoma oproščen in izpuščen iz zaporja. Ker je ponovno oživel sum, da je umoril svojo soprogo, bi se imela proti Gijani begu vršiti nova razprava. Medtem pa je trgovec odnesel pete.

— Roparski umor v Črni na Koroškem. V noči od 10. na 11. t. m. je bil v Javorju, občina Črna na Koroškem, izvršen roparski umor nad 14 letno pastirico Elizabeto Molnar. Našli so jo umorjeno v njeni spalni sobi. Morilec je odnesel novo moško obleko, vredno 700 Din, 150 Din vreden kloboč, več ameriških pisem, naslovljenih na Metoda Zupana, nove boks čevlje in več manjših predmetov. Skupna škoda znaša 1600 Din. Dosedaj o zločinu še ni sledu.

— Lažni finančni minister v Osijeku. V Osijek je prišel pretekli dne neki pustolovec, ki se je izdal za finančni minister dr. Stojadinović in je kot tak posestil gospodarsko razstavo. Dan pred tem je v liste lansiral vest, da je iz Beograda prišel na državno posestvo Belje in da bo verjetno v ponedeljek 12. t. m. posestil razstavo. Razstavo je res posestil in so mu izkazali vse časti. Političji pa se je zdelo, da nekaj ni v redu in je brzojavila v Beograd, odkoder je sledil odgovor, da je g. minister v Beogradu. Sedaj so policijski agenti vdrli v hotel, lažniminister pa je že odnesel pete.

— Družbi sv. Cirila in Metoda je naklonil neki ljubljanski trgovec, ki noče biti imenovan, kot Miklavžev darilo za ravno obmejno deco lepo množino blaga za obleke. Iskrena hvala vrnemo mošt! — Ali bi se ne mogel pridružiti temu plemenitemu trgovcu še kateri drugi? Naše revne ob-

mejna šolaka mladina je bila vajena na darove Südmarke in Schulvereina zlasti za božičnico, zato dobiva Družba mnogo prošnje za darove za Miklavža in Božič. Kako lahko in plodono bi bilo v tem pogledu Družbi, če bi ji darovali naši trgovci vsak nekaj ostankov blaga. Prosim! 1801/n

— Častno občinstvo. Občina Zabukovje pri Sevnici ob Savi je imenovala v svoji seji dne 27. septembra za častne občane gosp. Antona Eržena, šolskega upravitelja v Podgorju, in Blaža Jurka, šolskega upravitelja v Razborju, radi njunih izrednih zaslug za občino.

— Carinsko posredništvo Ilija M. Jovanovič, Beograd, Karađorđeva ul. 79 I. sprat, stan broj 5. Tel. 31-43, posreduje brzo za nabavo uverenja Ministrstva Trgovine in Industrije na svim sinajevima predvidenim carinskom tarifom i oslobodjenjem carina kod Ministrstva Financija (Generalna Direkcija). 1803/n

— Ljudem, ki so potrti, prenapeti, za delo nespodobni, preskrbi prirodna grenčica »Franz Josef« neovirano kroženje krvi in pomnoženo možnost za delo in misli. Vodilni kliniki dokazujejo, da je voda Franz Josefa otvorila sloves odlične medicinske vrednosti. — Dobiva se po lekarnah, drogerijah in trgovinah z rudninskimi vodami. 153/L

— U Beogradu na čošku Obličevog Venca 33, i Knez Mihailove 10, ispod Ruskog Cara, otvara se velegradnja uredjen Delikates - Restoran sa svim stranim i domaćim prvovrednim pićem, te prvovrednim domaćim i stranim delikatesama. Ovo je prvi slučaj, da se u Beogradu otvara ovakve vrste lokal sa svim higijenskim uslovima po zdravije beograjskog građanstva. Organizator Trifun M. Marković, bivši direktor hotela Srpske Krune.

— Ali prodaja Vaš trgovec tudi priznava milo »Gazela«? Ako ne, tedaj zahtevajte, da ga takoj naroči. Milo »Gazela« ima dobre lastnosti tako, da je pranje z njim naravnost užitek. 156/L

Modeli!

Damski plašči zadnje novosti, s in brez kožuhovine so dospeli. — Cene konkurentne. — Modni pišot plašči v vseh barvah od 450 Din dalje, velur plašči od 600 Din dalje samo pri

F. Lukič - Pred škoftijo 19.

Modeli!

Iz Ljubljane

— Ljubljanski trg. Goveje meso v mesnicah Din 16 do 19, na trgu 15 do 18, kg jezika 18 do 19, v ampov 9 do 10, pljuč 6 do 8, jeter, ledic, možganov 18 do 19, loja 7,50 do 10, kg telatine 17 do 20, jeter 25 do 30, pljuč 20, kg svinjskega mesa 20 do 27,50, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 27,50, glave 7,50, parkljev 5, slanin 22,50 do 29, masti 30 do 31, šunke 35 do 37, prekajenega mesa 20 do 35, prekajenih parkljev 12, prekajene glave 15, jezika 35, kg kostrunovega 14 do 15, kozličevine 20, konjskega 10 do 12. Klobase kg krakovskih in debrecinskih 44, hrenov, safalad, posebnih 35, svežih kranskih 32 do 40, suhih kranskih 67, prekajene slanin 30 do 35. Piščanec 12 do 35, kokoš 30 do 40, petelin 30 do 45, raca 25 do 35, domač zajec 8 do 18, divji zajec 25 do 60, poljska jerebica 15 do 18, gozdnata jerebica 25, kg krapa 26 do 32,50, slajna 25 do 30, ščuke 25 do 30, postvri 55 do 60, klična 13,50 do 15, mreže 17,50 do 20, pečenke 8 do 12,50. Liter mleka 2,50 do 3, kg surovega masla 45, čajnega 55, masla 45, bohinskega sira 36, sira 9 do 10, eno jajce 1,75. Pijače: liter starega vina 14 do 24, novega 11, časa piva 3, vrček 4,25 do 4,50, steklenica 5 do 5,50. Kilogram belega kruha 5,50, črnega in rženega 4,50.

Sadije: kg lukusznih jabolč 8, jabolč I vrste 6, II in III 3 do 5, lukusznih hrusk 12, hrusk I vrste 10, II in III 4 do 8, ena ilomona 75 para do 1 Din, kg fig 14, navadnega kostanja 3,75 do 4, maroni 10, orehov 10, luščinih orekov 35, suhih češpi 18, suhih hrusk 9 do 10, grozdja 6 do 12. Specerijsko blago: kg kava Portoriko 64 do 76, Santos 52 do 56, Rio 45 do 50, prazne kave I vrste 80 do 92, II 60 do 64, III 52 do 56, kristalnega sladkorja 13,50, sladkorja v kockah 15,50, kavne primesi 20, riža 8 do 10, liter namiznega olja 22, jedilnega 20, vinskega kisa 4,50, navadnega 2,50, petroleja 7, kg soli 4,50, celiga popra 38, metega 42, paprike III vrste 32, sladke paprike po kakovosti 52, testenin 10 do 12, pralnega luza 3,50, čaja 75. Mleviski izdelki: kg moke št. 0 5,25 do 5,50, št. 1 5, št. 2 4,50 do 4,75, št. 3 4 do 4,25, št. 4 3, št. 6 3 do 3,50, kase 6, ješprenja 6 do 7, ješprenjka 10 do 14, otrobov 2,50, koruzne moke 3,50, koruznega zdroba 4,50, pšenčnega zdroba 6,50, ajdove moke 7 do 9, ržene moke 4 do 4,50. Žito: g pšenice 310 do 315, rži 250 do 280, ječmena 230 do 250, ovsja 230 do 270, prosa 310, koruze 245, ajda 330, fižola 375, graha 400, čič 600, Kurivo: g premoga 40 do 45, m³ trdih drv 150 do 160, mehših 100. Krma: g sladkega sena 75, polsladkega 50, kislega 40, g slame 50. Zelenjava: kg glavnote solate 10, endivije 7 do 8, motovika 20, radika 10 do 15, zelja 50 do 75 para, rdečega zelja 3 do 4 Din, kislega 3, ohrovtja 3, karfiol 15 do 20, kolerab 5, kolerab-podzemlje 75 para, špinacea 7 Din, paradižnikov 6, buč 3, čebule 2 do 3, česna 15, krompirja 1,25, repe 75 para, kisle repe 2,50, kurčkov 10 do 12,50, korenja —75—4, peteršilja in zelenjave za juho 5.—. — Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 17. okt. 1925.

— Kongres železničarjev v Ljubljani. Letošnji kongres železničarjev v Ljubljani se bo vršil 24. in 25. t. m. v Ljubljani.

— Pokopališče pri Sv. Križu je postalo jako živahno. Dan na dan romajo ljudje k Sv. Križu, da urede grobove svojih pokojnikov ter s tem pokažejo, da mislijo na svoje. Druge vsaj en dan v letu — ob Vseh svetih. Premnogo pa jih je, ki se na svoje ne spomnijo niti na dan, ki so sudi naše — sicer lepo — pokopališče na mnogih krajih silno zapuščenost in pozablost. Pogosto

velja to za severni del pokopališča, dočim kaže južni del res lepo negovanje grobov. Vsaj en dan v letu žrtvujte svojim pokojnikom, osnažite jim njihovo zadnje bivališče ter jim položite cvetja na grobove. Tudi vas bi bolelo, ako bi vedeli, da boste zapuščeni in pozabljeni od svojcev počivali pod grudo.

— Vojaški grobovi. Bliža se praznik Vseh svetnikov in dan spomina na naše drage pokojnike. Tudi naši vojaški grobovi, kj so — žal — med letom po večini zapadli pozabnosti, naj bodo deležni ta dan našega spomina. Prižigite vojnim žrtvam sveče in položite jim cvetja na grobove. Vsaj ta dan! Zahvala. Vsem, ki so se me povodom koncerta ob 20letnici »Ljubljanskega Zvona« in 15letnici mojega prevodstva na katerikoli način spomnili, posebno pa svojemu pridnemu, poštovnemu in zvestemu zboru izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo. — Zorko Prelovec, prevodja »Ljubljanskega Zvona«.

— Zahvala. Ob dvajsetletnici našega društva smo prešli nebroj čestitk. Naj prejmo vsi, ki so nam na kakršenkoli način izrazili svojo simpatijo, najprisrčnejšo zahvalo naših pevskih src Ljubeznost in naklonjenost naših prijateljev nam bosta v pobudo za nadaljnje delo na poti izpolnjevanja v proseh jugoslovanske pesmi. Odbor »Ljubljanskega Zvona«.

— Reven železniški delavec je izgubil v Ljubljani v ponedeljek 12. oktobra na Marjinem trgu dopolneno listino, v kateri je bil denar, dalje legitimacija ter režijska karta. Ker denar ni njegov, je izguba tem občutnejša. Pošten najditelj se prosi, da pošlje proti dobri nagradi listino na županstvo Litija.

— Smrtina kosa. Včeraj dne 16. t. m. je po kratki bolezni nenadom, preminul gospod Valentin Rojc, uslužbenec v tukajšnji tobačni tovarni. Pokojnik je bil vedno navdušen narodnjak, član Sokola II. in raznih naprednih društev. Z njim je izgubil Sokol II. izredno marljivega in agilnega člana. Deloval je zadnja leta predvsem v odboru za zgradbo »Sokolskega doma«. Pogreb draga brata Tineta bo v nedeljo ob 15. z Rimske ceste št. 5. Članstvo Sokola II. spremi v civilu pokojnika na zadnji poti. Bodi mu ohranjen blag spomin, težko prizadeti soprog naše sožalje!

— Glasbena Matica v Ljubljani razpisuje za svojo podružnico v Kranju mesto vjolinskega učitelja. Prosilci, ki se morajo izkazati s popolno kvalifikacijo kot vjolinski učitelji, naj vložijo svoje prošnje do 28. t. m. na naslov Glasbene Matice v Ljubljani. Podrobna pojasnila daje pisarna Glasbene Matice. 1799/n

— Starše mladine ljubljanskih srednjih in strokovnih šol opozarjamo na I. muzikalno predavanje, ki se vrši v nedeljo dne 18. t. m. ob 11. uri dopoldne v dvorani Filharmonične družbe. Predavanje nosi naslov »Glasba Rusov« in so vse točke vzete iz krasne ruske literature. — Spored izvajajo: operni pevec, junaški tenorist Dimitrij Orlov, katerega spremlja na klavirju g. Gerda Orlov, dalje kapelnik Niko Štrifof, flavtist opernega orkestra Vladimir Novicky in kons. prof. Karel Jeraj. Na tem mladinskem predavanju bomo imeli priliko slišati bržkone prvič v Ljubljani kot solistični instrument violjo. Violja sama zelo redko solistično nastopa in to tudi vsled tega, ker je tudi svetovna literatura za violjo zelo mala. Je pa silno hvaležna vsled svojega lepega in sonornega glasu. Posamezni sporedi za to predavanje stanejo 2,50 Din ter se dobivajo v Matici knjižarni na Kongresnem trgu. 1800/n

— Največja izbira finih bluz in oblek Stari trg št. 9. Krištofič-Bučar.

— Plesne vaje tehnično-akademikov se bodo vršile vsak torek od 20—24 ure v dvorani »Kazine«. Otvoritvena plesna vaja je v torek dne 20. oktobra. Odbor. 1773/n

— Učni tečaj Trg. društva Merkur se prične vsled ovir za prostore šole dne 22. oktobra. Končno in definitivno vpisovanje v sredo od 6. do 7. ure zvečer v društvenih prostorih Gradišče 17. I. Knjižničar. 1809/n

— Knjižnica Trg. društva Merkur v Ljubljani posluje za članstvo posej vsako sredo od pol 7. do pol 8. ure zvečer v društvenih prostorih Gradišče 17. I. Knjižničar. 1810/n

— Pralnica, likalnica in popraviljanje perila Šimenc, Kolodvorska ulica 8. — Najsolidnejše in najlepše delo v Ljubljani 1798/L

— Zaloga izdelkov Konzervne tovarne »Globus« na Vrhniki se nahaja sedaj, ko se je paviljon na Vodnikovem trgu odstranil, nasproti čez cesto v trgovini z delikatesami in zalogo sira — Antonije Pibernik, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5. — Tam se dobe vsako sredo in soboto prvovrstne domače krmavice, jetrnice in pečenice. Vedno sveže hrenovke in drugi mesni izdelki; vse vrste mesnih in sadnih konzerv, marmelade in konzervirano sočivo, vse vrste sira, surovega kajno maslo, rum, konjak, likerji vino v steklenicah, divjačina in zaklana perutina.

— Prvovrstne domače krmavice in jetrne klobase se dobe vsako soboto in nedeljo v restavraciji na Strelšču pod Rožnikom.

— Izgubila se je srebrna ura s kratko verzično tula od Domobranske do Mišičeve ceste. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v upravo »Slov. Naroda« ali v Kristofovemu učnem zavodu.

Iz Celja

—c Splošna zveza obrtnih zadrug v Mariboru sklicuje na dan 25. oktobra ob 9. uri dopoldne v Narodnem domu v Celju sestanek delegatov obrtnih zadrug za Celje mesto in Celje - Okolico, združeno s šmarčkim in gornjegrajskim okrajem in svrhu določitve kandidotov za volitve v trgovsko in obrtno zbornico.

—c Zapisnega vojaških obvezulikov rojstnih letnikov 1875. do 1905, ki še niso položili prispege kralju Aleksandru, se vrši dne 20. oktobra ob 8. uri zjutraj v Celju na Glazji. Mestni magistrat pozivlja prizadele, da se zberejo točno ob določenem času na kraju prispege.

—c Reaktiviran je profesor gospod Anton Jošt iz Celja, kateri je že te dni nastopil profesorsko mesto na gimnaziji v Tuzli v Bosni.

—c Nočno lekarniško službo opravlja ta teden lekarna »Pri Mariji Pomagaj« na Glavnem trgu.

—c Zadušnica za vojne žrtve se bo opravila v ponedeljek 19. t. m. ob priliki spominskega dne ob 8. zjutraj v farni cerkvi sv. Daniela.

—c Obrtno - nadaljevalna šola v Celju se odpravi danes v nedeljo dne 18. t. m. ob 8. uri zjutraj.

—c Prodaja občinske miše. Mestna občina celjska proda pod ugodnimi pogoji svojo mišo v Kovaški ulici. Kupni pogoji so interesentom na razpolago pri mestnem magistratu soba št. 8.

—c Francoski krožek. Konverzacijski tečaj se bode vršil v sredo in sobotah, vsakokrat od pol 7. do pol 8. ure zvečer v meščanski šoli. — Nadaljevalni tečaj se prične v ponedeljek 19. oktobra ob pol 7., istotako v meščanski šoli.

Iz Maribora

—m Smrtina kosa. Dne 15. t. m. je preminul tovarnar in posestnik g. Hinko Copič. Istega dne je umrla ga. Elizabeta Durjana, stara 77 let. Blag jima spomin!

—m Odlikovanje. Na današnjem koncertu v Mariboru bo še prosveta dr. Poljanec na svečan način izročil opernemu ravnatelju g. Mitroviću red sv. Save IV. stopnje, ki mu ga je podelil kralj v priznanje njegovih zaslug na kulturnem polju. —m Nesreča pri streljanju z možnar. J. V. Sv. Jurju v Slov. gorah se je pome. srečel 10letni posestnikov sin Anton Samu. el. Povodom trgate je streljal z možnar. jem, ki se je predčasno sprožil in je naboj Samuelu odtrgal tri prste na desni roki. Prepeljali so ga v bolnico.

— Krojnik poduk za krojače. Šivilje in nešivilje potom pošte z učnimi zvezki, Oblasit, konces, krojna šola, Židovska 5, Ljubljana. 1771/n

Sport

— Hirijski Rapid (Maribor). Jutri, v nedeljo, ob 15.50, igrisče Hirijske. Hirijska igra jutri po daljšem preisku zopet z zunanjim klubom. Mariborski Rapid sicer nima zvečenega mednarodnega imena, toda je v našem podsvetu najbolj reelen in vstrem rival prvaka Hirijske in tudi edini domači klub, ki more pokazati na opetovane pozitivne rezultate za Hirijsko. Srečanja med Rapidom in Hirijsko so dala vedno zanimiv in oster, vedno vselej fair boj. Tudi z jutrišnjim tekmo se more računati na dober sport, zlasti ker se nahaja Rapid baš sedaj v posebnosti dobri formi in na čelu prvenstvene tabele mariborskega okrožja LNP. Kot predigra se vrši ob 14.30 prvenstvena tekma hazen Atene in Hirijske. 1808/n

Sokol

— Sokol Ljubljana il javlja tužno vest, da je preminul njegov dolgoletni in nedvse agilni član brat Tine Rojc. Sprememo ga na poslednji poti v nedeljo 18. t. m. ob 15. uri popoldne z Rimske ceste št. 5. Zbirališče vsega članstva ob pol 15. popoldne pred hišo žalosti, v civilni obleki s sokolskim znakom. — Z njim izgubi Sokol II. enega izmed najiskrenejših in marljivih bratov, kajti bil je vedno povsod, kjer je bilo treba poštvalnega in trdega dela. Deloval je tudi neumorno dolgo let v odboru gradbenega oddaka. Vrliga brata ohrani mo v častnem spominu! Odbor. 1807/n

— Ljubljanski Sokol priredi v četrtek 29. t. m. točno ob 8. zvečer v svoji telovadnici v Narodnem domu naračajsko akademijo, katere čisti dohodek je namenjen za delno kritje potnih stroškov naračaja v Prago, kjer se vrši prihodnje leto vsesokolski zlet. Na to prireditve vabimo cenjene roditelje in prijatelje sokolskega naračaja.

— Zdravo. — Odbor. 1805/n

— Sokol Ptuj otvori ciklus svojih zimskih predavanj v nedeljo dne 8. novembra t. l. Ta dan nas obišče starosta J. S. S. br. E. Gangl, ki bo ob štirih popoldne predaval deci in naračaju, dočim se vrši predavanje za članstvo in prijatelje Sokolstva ob osmih zvečer v društvenem domu v Ptuj. Vabimo sosedna br. društva, da se polnoštevilno

Gospodarstvo

Ing. Milan Šuklje. Nove železniške blagovne tarife

Poročilo na V. rednem zborovanju Zveze industrijcev za Slovenijo.

Zborovanje Zveze industrijcev dne 28. oktobra 1925 se je vršilo pod vplivom važnega dogodka, prevzema Južne železnice v državno upravo, ki se je izvedel z dnem 1. septembra 1923. Istočasno se je ustanovila državna uprava južnih železnic v Ljubljani, ki se je kasneje pretvorila v Ljubljansko Direkcijo državnih železnic. Pomembno dejstvo je, da zboruje naša letošnja Glavna skupščina, tako rekoč ob drugi obletnici Ljubljanske železniške direkcije, zopet v znamenju naredbenosti odločilne važnosti: novih železniških blagovnih tarif, ki so stopile v moč dne 1. oktobra t. l. Nove tarife naravno niso mogle zadovoljiti vseh interesov in že se oglašajo pritožbe z več strani. Res so se pri redakciji novih tarif zgodile pogreške, ki motijo splošno sodbo o celotnem elaboratu. Zelim v nadejamo se, da se te razmeroma manjše hibe čim prej korigirajo, tako da dobijo nove tarife enotnost in doslednost, ki bo sta to veljavno delo postavili v pravo luč. Mi smatramo, da pomenijo nove tarife velik napredek v naši železniško-tarifni politiki. Z njimi smo skorodali doseglji sistematično tarifno ureditev, ki odgovarja stabilnim mirovnim prilikam in potrebam. Takemu mnenju smo že dali izraza v okrožnici, ki smo razposlali dne 10. oktobra t. l. na vse naše članice. V veseljem uporabljamo tudi to priliko, da izrekamo našo iskreno zahvalo za tako koristno delo vsem činiteljem, ki so s trudom in pogumnim vnuem pripravili in uveljavili nove tarifne odredbe. V zadovoljenje nam je, da smo mogli, izpolnjevali svoje naloge, v nekoliko meri sodelovati pri tem delu.

Velika pridobitev je nelomljeno tarifiranje pri prehodu s prog državnih železnic na proge bivše južne železnice ter na lokalne in vicinalne železnice ali obratno. Druga pridobitev je izenačitev klasifikacije robe za vse ozemlje Kraljevine. Tarife in klasifikacije robe, določene za državne železnice, so se uveljavile tudi za naše male železnice. Tem se je enako kot vicinalnim železnicam, ki so pod državno upravo, dovolil pribitek po približno 10% za prevoznik kilometrske daljave vicinalne oziroma lokalne železnice. Nadalje omenjam ukinitve manipulacijske pristojbine na postaji Ljubljana gl. kol. in ukinitve posebnih odredb in pristojbin za proge Velenje-Skale, Kamnik-Kamnik nakladališče, Kočevje-Kočevje premostovnik, ter za prevoz Ljubljana gl. kol. — Ljubljana gor. kol. in Zagreb gl. kol. — Zagreb-Sava. S temi spremembami je ustrezno poglavitnim specifičnim zahtevam, koje je Zveza industrijcev dosledno naglašala.

Nove tarifne odredbe hočejo upoštevati posebne potrebe velikih domačih produktivnih obratov ter smoteno podpirati izvoz naših produktov, zlasti izvoz preko naših pristanišč. Znižani vozarinski stavki izjemnih in izvoznih tarif so dokaj srečno stopnjevanji in nudijo mnogim vrstam robe znatno pocenitev prevoza. Omenili smo že, da vsebujejo izjemne in izvozne tarife pomakljivost in pogreške, ki se morajo nemudoma popraviti. Zlasti naj se te znižane tarife izpopolnijo glede vrst blaga ter glede postaj, katere v njih pogrešamo. V tem namenu smo že po prvem pregledu novih tarif izročili Ministrstvu saobračaja naše utemeljene predloge za popravke in dopolnitve Zvezka A, ki navaja izjemne in izvozne tarife. V naši že omenjeni okrožnici smo dotične predloge navedli v vrstnem redu. Intenzivnejši študij pa je potreben, da se najde pravilna rešitev za problem Saška. V ilustraciji tega problema navajamo nekaj števil, ki kažejo dosedanje in nove cene prevoza lesa iz Slovenije na Sušak in v smeri drugih pristanišč. Te številke veljajo za vagonsko pošiljko po 10.000 kg za hlode oziroma deske in trame:

	do 3/X, od 1/X,	1925	1925
	Din	Din	
Ljubljana gl. kol. — Sušak trs.	980	1215	
Ljubljana gor. kol. — Sušak trs.	880	1215	

Ljubljana gl. kol. — Rak-		
ek dr. meja, trs. (za	500	450
Trst ali Reko		
Ljubljana gor. kol. — Rak-		
ek, dr. meja, trs.	600	450
Kranj — Sušak (deske)	940	1280
Kranj — Rakek dr. meja		
dr. meja, trs. (za Trst		
trs. (za Trst)	840	550
Kočevje — Sušak (deske)	960	1300
Kočevje — Rakek dr.		
meja, trs. (za Trst)	1090	710
Kranjska gora — Ljubljana		
gl. kol.	720	595
Kranjska gora — Ljubljana		
gor. kol.	620	595
Kranj — Bistrica Boh. je-		
zero trs.	590	515

Iz teh števil je razviden ugodni učinek neprekinjenega tarifiranja. Za vse relacije, ki so se sedaj lomljeno računale, je nastopila znatna pocenitev prevoza. Nasprotno pa so prišle dokaj na slabše one postaje, ki so s prehodno mejno postajo ali s pristaniščem vezane na liniji, ki je že do sedaj enotno tarifirala kot državna proga ali kot proga bivše južne železnice. Dočim so eni interesi pridobili, se je drugim iznenada naložilo veliko breme. Če se naj dosledno izvede sistem novih tarifnih odredb, potem se mora vsekakor najti pot, da ne ostane v nobeni važnejši izvozni relaciji podražitev napram dosedanjemu stanju. Tudi to zahtevo smo že priglasili v Beogradu.

Kar posebej tiče Sušaka, je to važno pristanišče v nekaterih relacijah ne le zapostavljeno napram ostalim našim lukam, marveč je očitno favorizirana Reka, kar se mora vsekakor korigirati.

Mi pripravljamo nadaljnje podrobne predloge zlasti za dopolnitev in korekturo nove klasifikacije robe. Tudi kar tiče te klasifikacije, smo ugotovili, da so se naši predlogi na deklasifikacijo za mnoge proizvode upoštevali. Nadejamo se, da bo Ministrstvo saobračaja pristalo še na ostale naše zahteve, ki so stvarno utemeljene. Da pa bodo ti naši predlogi pravični in popolni, je potrebno, da nam vsa industrijska podjetja priljavijo svoje pritožbe in svoje želje glede dovih blagovnih tarif in zlasti glede nove klasifikacije robe.

Ministrstvu saobračaja je uspelo, da nam znatno zagreje veselje nad novimi blagovnimi tarifami. S 1. septembrom 1925 je povzelo ležarino, ki se je bila šele 15. decembra 1924 znatno podražila, v zlatu valuto, tedaj na 11-kratni iznos. Na naš protest proti takemu ukrepu nam je g. minist. sporočil, da je bil primoran v tako drakonsko odredbo, ker stranke zaradi praznike ležarine pretvarjajo železniške magacine v svoja skladišča. Dasi nam Ljubljanska Direkcija ni mogla dati tožadnih podatkov, ne uvidevamo potrebe zlate ležarine v območju Ljubljanske Direkcije, ker je notorično, da so železniški magacini v Sloveniji v splošnem prazni.

Baš te dni pa je prišla še nova eklatantna odredba: z dnem 23. oktobra 1925 se zniža nakladalni rok od 24 ur na 6 delovnih ur, pri čemur se računa stojnina za prvih 6 ur po prostem roku od ure in vagona po Din 5.—, za nadaljnjih 6 ur po Din 20.— in za vsako nadaljnjo uro od vagona in ure po Din 30.— Po našem uverjenju sta tako skrajšani rok in tako povzročanje stojnine neutemeljena in nepotrebna vsaj za območje Ljubljanske Direkcije. Kakor da bodo te nenavadne stroge odredbe zadele promet z lesom in premogom, ne moremo v naprej preračunati. Gotovo pa je, da je naš protest proti njim upravičen.

K tej stvari naj še konstatiramo, da v območju Ljubljanske Direkcije ni nikjer prometnih težav vsled počasnega nakladanja ali razkladanja blaga, niti se ne more trditi, da bi normalni 24-urni nakladalni rok kakorkoli vezal preveliko število vagonov. Tudi smo dosti gladko absorbirali izvozno kampanjo v zimi 1924/1925 navzlic temu, da je lansko zimo ves čas veljala normalni nakladalni rok. In do danes so edina ovira gladkemu prometu pri nas oni številni pokvarjeni vagoni, ki bašejo naše postaje in ki po krivdi železniške uprave od dne do dne propadajo v popolno brezvrstnost. V spričo nervoznosti, ki jo kažejo drakonski ukrepi glede ležarine in stojnine,

Tihmenjev se je napil čaja po kosilu, potipal Vavčino privednico in tudi odšel na posvetovanje. Sonjka je pri petrolejki nekaj prevajala in grizla nohte.

Dež je prenehal. Stemnilo se je. Kar je nekdo rahlo potkal na okno. Vavčica je zadržala.

—Ai!... Kdo je? Tatovi? — je zakričala Sonjka in peresnica ji je padla na papir. Z močno utripajočim srcem je pritisnila Vavčico lice k steklu in zagledala v temi Maljceva. Postalo ji je neprijetno in smešno. »Kaj je znorel? Ob takem vremenu in še ponoči lazi na sestanek... In kolika predznost, da pride kar sem. No, ta se je pa pošteno zatelebal!« Zadovoljno se je nasmehnila.

Gospodarjev pes je zalajal. Srditi Anisjin glas je zakričal: Koga iščete? Dohtarja, ka-li? Jih ni doma...

—Gospodično — je odgovoril Maljcev in stopil k terasi.

Vavčica je odprla vrata in stopila na teraso. —Kaj ste znoreli? Hitro nazaj, odkoder ste prišli!

Maljcev je zagledal Sonjino glavo. Dekletce je priprlo vrata in skušalo prisluskovati.

—Od Prokoljevih prihajam, — je dejal glasno. —Zoja bi rada govorila z vami. Pijemo čaj in igramo petljence.

»Gotovo laže... Kaj pa če je res?«

nas obližajo zle slušnje, da-li nimajo prav oni črnogledi, ki pravijo, da našemu dokaj rodemu železniškemu prometu pomagajo le reparacijske dajatve in da se bo stanje prometa naglo na slabo stran spremenilo takrat, ko bodo te dajatve prenehale.

Po vsem navedenem smatram, da moramo prijaviti Ministrstvu saobračaja te splošne naše zahteve.

Poteškoče glede izvoza vina iz Slovenije v Avstrijo

Vse kaže, da sijajni izgledi na izvoz vina iz Slovenije v Avstrijo zadevajo na ista poteškoča, kot izvoz v Čehoslovaško, ki je skoro popolnoma izostal. Vsak izvoz onemogočajo ali vsaj znatno otežujejo raznovrstni tarifi in carinski predpisi. Tako se dogaja glede izvoza dovoljenega letnega kontingenta 150.000 hl v Čehoslovaško in istotako sedaj glede izvoza dovoljenega letnega kontingenta do 80.000 hl v Avstrijo.

Uvozna carina v Avstriji je sicer določena le na 30 zlatih avstrijskih kroc (po današnjem kurzu okrog 325 Din), toda drugi manipulacijski in carinski stroški na obeh mejah ter transportni stroški do meje znašajo več kot še enkrat toliko, torej skupno najmanj 7 Din za liter, odnosno za kilogram.

Pri takih izvoznih razmerah pridejo v poštev večinoma le finešja in močna vina, ki imajo visoko ceno, osobito ona starejših letnikov in sicer najmanj 10 Din. pa tudi 12, 14 in 15 Din liter. Pri tako visokih cenah in stroških, ko pride liter loco Dunaj 20 do 25 Din, je prav malo upanja na letošnji večji izvoz iz Slovenije.

Z ozirom na te okoliščine ni torej izključeno, da pojdejo preko meje največje vina obmejnih štajerskih nemških vinogradnikov, katerih mnogo biva v Avstriji in ki bodo morda iz golega patriotizma nudili svoja dobra vina po zmernejših cenah, saj da omogočijo Avstričem nakup in uvoz obmejnih štajerskih vin.

Sicer se patriotizem gotovo tudi pri štajerskih Nemcih vrti po večini le okrog žepa, vendar se najdejo pri njihovi izbiri gospodarski in trgovski organizaciji gotove možnosti, da izpeljejo na lep način to, česar drugim domačinom ni mogoče.

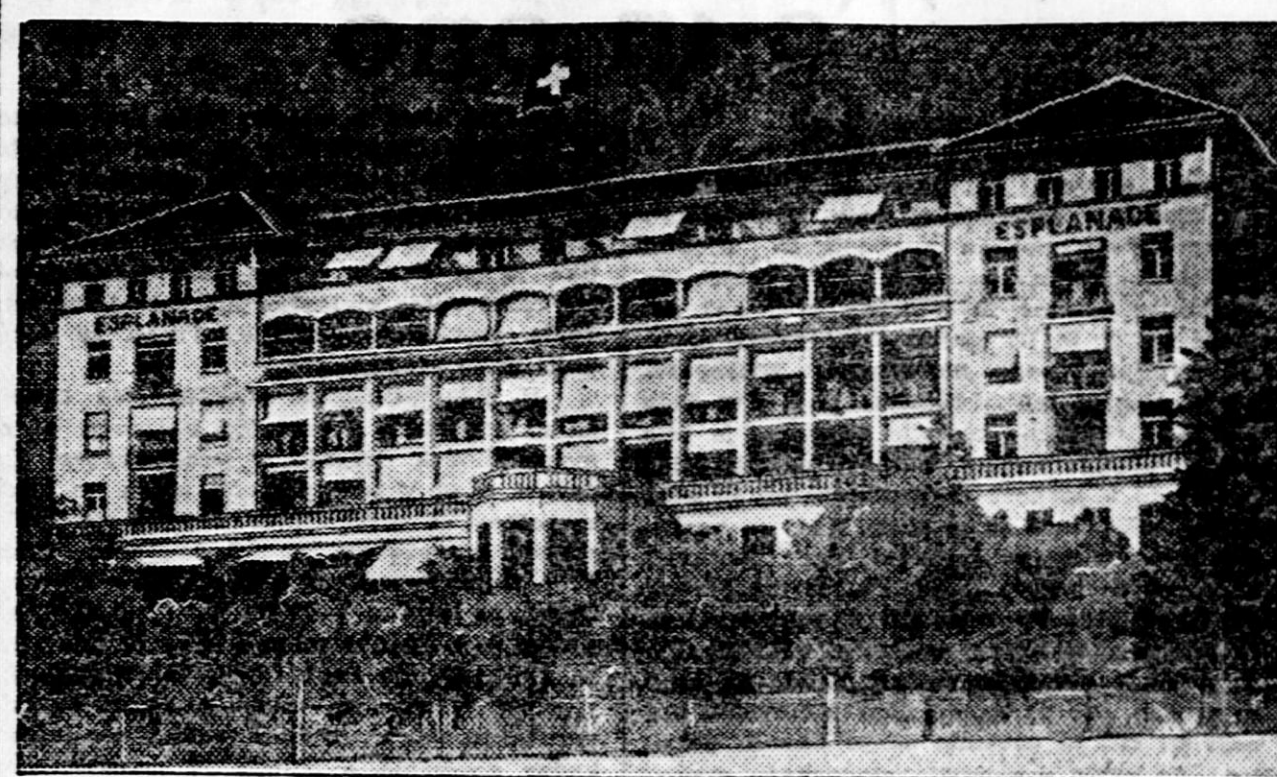
Bodisi pa tako ali drugače, podpirati je vsekakor vsako tako akcijo, in naj izvira ta od katere si bodi strani, kajti kar gre čez mejo, ne da bi na kateri način državi in drugim producentom škodovalo, je koristno in v prid domači vinski trgovini, ker z vsakim izvozom zmanjšana produkcija množina vpliva potem avtomatično na zvišanje cen v izvoznem kraju preostalega vinskega pridelka.

Začetek bo pa težak, zlasti ker je letošnji vinski pridelek na Nižavstrijskem precej obilen, toda ker je tudi tam kvaliteta bolj slaba, menim, da se bo dala ta medsebojna kupčija vendarle nekoliko oživetiti. Ko bo prvi led prebit, se bo poznejša kupčija s slovenskimi vini samoobsebi povzdignila.

Fr. Gombač.

Sladkorni trg

Začetkom oktobra so doslele cene sladkorja na vseh tržiščih najnižjo stopnjo. V Newyorku so padle cene kubanskega blaga 2. oktobra za december na 3,90, za januar na 2,21, za februar na 2,27, za maj na 2,35 in junij 2,44. Verižniki bi radi dokazali, da je podanec cen že končano in da se mora položaj preokreniti. Vprašanje je, če bo to naziranje obveljalo. 9. oktobra so bili nemški težaji splošno nižji kakor pred enim tednom. Zacinjeno blago je notiralo za december 3,94, za januar 2,18, za februar 2,18, za marc 2,23, za maj 2,32 in za junij 2,42. Promet je bil v stagnaciji. Dnevno je

LOCARNO. Justična palača, v kateri zboruje varnostna konferenca.

znašal povprečno 25.000 ton. Verižniki ne verujejo, da bi cene še bolj padle in zato skušajo pripraviti veletrgovino do tega, da bi začela kupovati sladkor. Veletrgovina je imela od nepreslanega podanja cen znatno škodo, tako, da je zdaj rezervirana, kar je karakteristično za newyorški trg. Vreme na Kubi je letos ugodnejše nego lani tako, da bo pridelok sladkorne pese večji. Deževno vreme lahko sicer mnogo škoduje sladkorni kampanji, vendar se pa položaj v bistvu ne more spremeniti. Prihodnja letina na Kubi bo zopet rekordna in sicer za 500 tisoč ton večja nego leta 1924-25. Že v marcu bo imela Kuba toliko novega sladkorja, da preplavi z njim severoameriški trg. Zato so pozni termini tako nizki ne le sami na sebi, temveč tudi glede na oktober-ske tečaje.

Tudi evropski sladkorni trg si ni na jasnem, kakšno stališče naj zavzame. V glavnem je položaj na evropskem trgu stabilnejši kakor na ameriškem. Tečaji na londonskem trgu neprestano padajo. 2. oktobra je notiralo blago za oktober 13-6, 9. oktobra 13-3—13-2½. Iste daj za januar 13-9½, 13-5½—13-4½, za februar 14-4, 14-3, za maj 14-4½, 14-3, za avgust 14-9, 14-9½, do 14-3. Hamburški trg je v popolnem zastoj, samo na tržaškem je malo bolj živahno. Zvišanje uvozne carine v Italiji je bilo preloženo tako, da se prodaja sladkor po starih cenah tudi za poznejše termine. Toda tudi v Trstu je povzročila labilnost na svetovnih tržiščih delni zastoj in slabo razpoloženje. Češkega sadkornja se je prodalo neznatne količine po 14-15 lir kocke, 15-4 lir fini kristal in 14 lir navadni kristal. Splošno pa prevladuje na tržaškem trgu ponudba vzhodnega sladkorja.

Praska sladkorna borza je stalno brez prometa. Nominalni tečaj je še padel in koncem tedna je notirala surovina loko in pristanišče Usti 137½—145. Izven borze so se sklepale kupčije po 140 Kč. Tovarne izdelujejo sladkor večinoma za skladišča. Tudi na praškem trgu je položaj nesiguren in s preokretom nihče ne računa, dasi si ga mnogi žele.

g Sladkorna kampanja v Belju. Na državnem posestvu Belje se je pričela sladkorna kampanja. Računa se, da bo izdelala tamošnja tovarna okrog 1000 vagonov sladkorja. Lanska kampanja je dala samo 200 vagonov. Letošnji pridelok sladkorne pese je sploh povsod večji kakor lanski.

—g Reparacije in naš promet. Oskrba naših železnic na račun reparacij je zelo pripomogla do zboljšanja našega prometa. Poleg raznega gradiva za železnice, mostove in v zgradbe smo dobili iz Nemčije do 1. oktobra 359 potniških vagonov za normal. notrine proge, dobili jih moramo še 341; službenih vagonov je bilo naročenih 300, poslanih 167, ostane še 133; vagonov za prevoz ranjenecv naročenih in poslanih 500; pokritih tovornih vagonov smo naročili in dobili 4000; vagonov za 20 ton 1500, etažnih vagonov naročenih 500, poslanih 338, ostane 162, ostalih vagonov naročenih 974, poslanih 848, ostane še 126. To so vagoni za normalni tir. Za ozkotirne železnice smo naročili v Nemčiji 3060 vagonov, prejeli pa 1530. Skupno smo dobili na račun reparacij 2542 železniških vagonov.

—g Pomen šilškega solitra za vrtinarstvo. To slovensko knjižico je ravnokar izdala Delegacija proizvajalcev šilškega solitra v Beogradu. Spis bo zelo prav prišel vsem kmetovalcem, vrtinarjem in onim, ki se količkaj pečajo za vrtinarstvom in cvetličarji. V njej so kratka navodila za gnojenje posameznih rastlin s šilskim solitrom in drugim gnojili. Tako se lahko vsak natančno pouči, kako in kdaj mora gnojiti k sadnemu drevju, raznemu grmičevju, vrtnicam, vinski trti, korenju, repi, pesi, zelju, krompirju, kumarom, solati in drugi zelenjavi, vrtnim cveticam, cveticam lončnicam itd. Zelo priporočljivo je, da jo prečita vsak kmetovalec ter vsak ljubitelj rastlin in to tembolj, ker jo na željo dobi brezplačno. Oglasi se mu je samo pismono na naslov: Poddelegacija proizvajalcev šilškega solitra v Ljubljani, Grubarjevo nabrežje 16, ki mu na željo brezplačno dopošlje tudi še druge kmetijske knjižice, bodisi v slovenskem ali srbohrvatskem narečju, ki jih izdala Delegacija.

—g Prodaja starih sodov. Direkcija drž. nih železnic v Subotici razpisuje za dan 3. novembra licitacijo za prodajo 500 komadov starih lesenih sodov. Predmetni oglas je v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in vpogled.

—g Javna dražba. Dne 19. oktobra t. l. se vrši pri glavni carinarnici I. reda v Ljubljani javna dražba 530 kg razne zaplenjene svilene robe. Predmetni oglas je z natančnejšimi podatki v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Proda lesa — debel. Direkcija šun. v Ogulinu razpisuje za dan 7. novembra t. l. licitacijo za prodajo lesa — debel. Predmetni oglas je v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Prodaja starih tračnic, stare pločevine in starega železa. Direkcija državnih železnic v Zagrebu razpisuje za dan 6. novembra otertalno licitacijo za prodajo starih tračnic stare pločevine in starega železa. Predmetni oglas je v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

—g Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. t. m. ponudbe za dobavo 500 kom. krtač-ribaric in 50 omel, za dobavo brusilnih kamnov ter za dobavo 200 komadov jeklenožčnih krtač. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. —Vršile se bodo naslednje otertalne licitacije: 13. novembra pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave martinovega jekla; 14. novembra pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave raznega materiala (razne barve, fernez, spirit, boraks, glicerini, mavec, kreda, terpentini, sikativ, formalin, kje, terpentinsko olje, šelak, kristalna soda itd.) ter glede dobave kokska. —Predmetni oglas so v Zbornici za trgovino in industrijo v Ljubljani na vpogled.

—Javna dražba. Dne 19. t. m. se bo vršila pri glavni carinarnici I. reda v Ljubljani javna dražba 530 kg razne zaplenjene svilene robe. Predmetni oglas je v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo na vpogled.

ji je zdelo pokrajina tuja in noge so jo strašno bolele. »Ah! Tako rada bi se sezula!« — to je bila edina njena vroča želja.

—Šepate? Čevlji so vam preozki? — je vprašal Maljcev skozi zobe.

—Ah! Da... je zastokalo dekle in povsem pozabilo na koketiranje.

—Pa stopiva spotoma... k moji znanki... tam se sezujete... obdržite samo galoše... Da?

Če bi mogla tisti hip opazovati, bi videla, kako zelo je drhtel.

Naenkrat je Maljcev zavl na desno v stransko ulico, potem pa na levo. Zaškrpala so vrata v ograji, zalajal je pes, zasvetila se je luč. Maljcev je potegnil Vavčico v vežo in odprl vrata. Bila sta v temi.

—Kje sva? — se je začudilo dekle. —Čemu to?

—Pri znanki. —Prijazno, toda nasilno jo je posadil na divan ter pokleknil k njenim nogam.

—Daj, da te sezujem... Tvoje nožice si odpočijejo... Potem pa pojdeva naprej.

Kakor blisk se je zasvetila za hip v nejasni Vavčikini zavesti gola rešničnost. Hotela je vstati, oditi...

Toda tisti hip so jo njegove roke že sezule. Vse je bilo pozabljeno. Neopisna naslada je prisilila Vavčico, da je iztegnila zatekle noge...

Nemudoma je Maljcev vrzel plašč

na tla in začel strastno poljubljati njene noge.

—Kaj počenjate? — Maljcev... Pustite... Za Boga... pust...

Krik groze je utihnil pod njegovimi ustnicami.

—V megli sta gazila čez eno uro blato proti Vavčikinemu domu.

—Tu je kanal, — je dejal Maljcev in jo prijel za roko. Zadržala je, polna gnusa, vendar pa ni protestirala, ko jo je objel čez pas in prenesel na ono stran.

Postavil je dekleta na tla, jo poljubil v hladno lice in opazil kretljivo studo.

—Vi me sovražite? — je vprašal ves potrt.

Ni mu odgovorila. Ni se ji hotelo odpirati ust, bilo ji je vse eno.

Ko sta se približala ograji njene vile in ko se je v oknih zasvetila luč, se je Maljcev ustavil. Avtomatično se je ustavila tudi Vavčica, ne da bi vedela, zakaj.

—Na svidenje, moja draga... moja mila Vavčica... Ne preklinjajte me, — je dejal Maljcev nežno in ji spoštljivo poljubil roko. —Preveč vas ljubim. —To presega moje moči...

V njegovem glasu so zveneli akordi iskrene strasti.

Dekle je umaknilo roko in se obrnilo proč.

To in ono

Pot k vsemirju

S ponosom se lahko ozira človeštvo na uspehe v zadnjem stoletju. Toda kljub zmagovitemu pohodu znanosti in njenim velikim pridobitvam ne moremo trditi, da je konec izumov in odkritij. Mar naj pomeni pot Z. R. III. preko Atlantskega oceana zadnje besedo modernega zrakoplovstva? Poprej lahko rečemo, da je to šele začetek. Minulo stoletje odkritja je bilo samo začetek velikih izumov, ki šele zdaj prodirajo v javnost in zanimajo ne le učence, nego tudi širše sloje. Zdal je nastopil čas, ko mora človeški um postaviti svoje cilje višje in dalje. To, kar je človek skozi stoletja samo slutil in domneval, se je začelo zdaj bližati praktični rešitvi. Gre za polet v svetovno prostranstvo, na luno in zvezde, gre za to, da doseže človeški um najvišji cilj in uresniči sanje davnih pokolenj, da pride s pomočjo modernega zrakoplovstva do nebesnih teles ali vsaj do planetov našega solnčnega sistema.

In res, vse kaže, da ni daleč čas, ko se bodo te sanje človeštva uresničile. Ta čas je mnogo bližji, kakor si ljudje navadno mislijo. Nemški inženjerji so že napravili raketo, ki jo hočejo poslati na luno. Če se ta poizkus uspešno izvede, da polet v doglednem času v svetovno prostranstvo tudi zrakoplov s ljudmi. Spodnja bil bi to seveda poskusni polet, ker je treba najprej ugotoviti in proučiti vse nevarnosti, ki jih krije vsemirje. Če bi se mogel človek vsaj za trenotek iznebiti privlačnosti zemlje, bi spoznal mnoge skrivnosti kozmičnega življenja. Vsa naša tehnika in prirodznanost je dosegla zdaj ono stopnjo, ki pomeni kategorično zahtevo, da se dvigne človek v svetovno prostranstvo in spozna, kaj krijejo neskončne daljave. — Ozračje okrog zemlje, ki absorbira, odbija ali pa potvaja in spreminja vse žarke vsemirja, je postalo že neznoznano ovira za vsako podrobnejše opazovanje nebesnih teles. Zadnji poizkus na Alpah, zračni polet prof. Bongarja, teorija o severnem sljanju prof. Weagerja, ki je napravila na znanstveni svet tako velik vtis, kaže jasno, da je dopela kozmična fizika tja, od kod ne more več dalje, če ne najde drugega izhoda. Namreč poti iz ozračja odnosno območja privlačnosti naše zemlje.

Naziranje mnogih, da se namreč človek nikoli ne bo mogel dvigniti iz ozračja v svetovno prostranstvo, se je začelo umikati novim uspehom na tem polju. Dva učena svetovnega slovesa, Američan prof. Robert Godard in Nemec Hermann Oberth, sta z dolgoletnimi opazovanji dokazala, da je dana možnost zapustiti zemljo celo s sodobnimi sredstvi. Vse je odvisno od potrebne energije. Niti pomanjkanje zraka, niti mraz v prostranstvu nas ne more več ovirati. Od lune bi se lahko ločili mnogo lažje nego od zemlje, ker ima zemlja neprimerno večjo privlačnost, poleg tega jo pa obdaja še debela plast zraka. Premagati je treba torej privlačnost in zračni odpor. Če pa hočemo premagati sovražnika, ga moramo najprej spoznati. Zato moramo najprej izučiti privlačno moč zemlje in ugotoviti zračni odpor, ako hočemo izračunati, koliko energije je treba, da vržemo n. pr. 1 kg težak predmet do lune. Vprašanje je nastopno: kakšna sila je potrebna telesu, da premaga privlačnost zemlje, t. j. kakšno hitrost mora imeti njegov polet, da premaga vse ovire in pride iz območja naše zemlje. Odgovor se glasi: Da spravimo 1 kg težko telo od zemlje do lune, mora leteti to telo s hitrostjo 11.182 m na sekundo.

Samo na dva načina lahko dosežemo ta cilj. Prvi strel iz topa, drugi princip rakete. Razlika med obema načini je ta, da pritisak pri strelu iz topa na granato v sled eksplozije nastali plini in pospešujejo njeno hitrost, dočim nosi pri raketi dotični predmet za gibanje potrebno tvarino s seboj. Raketa dobi največjo hitrost šele na gotovi višini, in sicer v trenutku, ko je potrošila vso svojo dinamično snov. Oba načina imata svoje dobre in slabe strani. Granati se zaradi velike začetne brzine ni treba posebno boriti s privlačnostjo zemlje, pač pa naleti na velik odpor zračnih plasti. Zato nastane velik pritisk, ki znaša okrog 1000 atmosfer. Da se to prepreči, je treba napraviti telo iz posebne tvarine. Pa tudi v tem slučaju bi ne mogli leteti na njem ljudje. Hitrost, s katero bi morali izstreliti to telo, je najmanj 1000krat večja od one, ki jo more prenesti človek, ne da

Malicev je izginil v megli... Služkinja Sonjka še ni spala, ko je dekle rahlo potrkalo. Ko je hotela Sonjka prižgati luč, je Vavčka, ki se je v temi hitro slačila, jezno zakričala: — Pusti! Ne prižigaj!

— Zakaj? — Nočem! — Zakaj? — je ponovila Sonjka zlobno in vsiljivo. Za vsami temi čudnimi pojavi je slutila neko zapeljivo tajnost.

— Nočem... Nočem! — je zakričala Vavčka histerično. — Slišiš? Nočem! — Kar pojdi... je dodala... Spati hočem... zelo sem prežebela.

Sonjka je molčala, razmišljala o nečem in se nerada bližala vratom. — Sonja — je spregovorila Vavčka plašno in naenkrat začutila, kako jo je v temi zalila rdečica.

Sonja... prosim te... Ne pravi nikomur... nikomur... slišiš? — Pravi karoli te vprašajo... Mila, prosim te... je šepetala Vavčka in vprašujoče gledala to mravno postavbo... Bonbončkov ti podarim... je dodala dekle hitro — čokoladnih...

Sonja je molčala in razmišljala. Vavčka je nestrpno pričakovala njene odgovora.

— Z rumom — je dejala Sonjka mirno,

bi se spremenil v nekako kašo krvi in mesa. Povsem drugačna je pa stvar z raketo. Aparat, ki je sestavljen na principu rakete, lahko odleti s tako bržino, kakršno hočemo, odnosno lahko prenašamo sami. Razlika je pa ta, da je pri raketi zračni odpor razmeroma malenkosten, zato je pa tem večja privlačnost zemlje. Treba je torej najti neko srednjo pot.

S principijelnega stališča so rakete edino sredstvo, s pomočjo katerega bi se mogel človek dvigniti v prostranstvo. Topovski strel v tem pogledu sploh ne pride v poštev. V najboljšem slučaju bi lahko poselali granato na luno, toda brez ljudi. Prof. Godard zagovarja raketo s trdo, prof. Oberth pa one s gorljivo tvarino. Oberthov sistem je tehnično mnogo težji in izumitelj bo rabil mnogo časa, da reši ta problem. V zvezi s tem je treba pojasniti še eno vprašanje, ki je lajkam vedno na jeziku. Kadar govorimo o poletu v prostranstvo. Ljudje vprašujejo: kako neki bo letela raketa v prostranstvu, kjer ni zraka. Odgovor je zelo enostaven. Baš v brezračnem prostoru leti raketa najlažje, in sicer zato, ker njena konstrukcija ne bazira na zraku, pač pa jo zrak celo ovira.

Najvažnejši činitelj pri rešitvi problema, kako izumiti aparat za polet v prostranstvo, je vprašanje dinamične tvari. ki bi imela v enem kilogramu največjo energijo (največ kalorij). Bencin je za to preslab. Prof. Oberth je izračunal, da lahko da bencin v najboljšem slučaju hitrost 1600 m v sekundi. Prof. Oberth se je začel torej zanimati za odkritje dinamične tvari, ki bi imela v sebi potrebno energijo. Ugotovil je, da krijeja samo vodik in kisik ogromno eksplozivno moč. Če se vnameta kisik in vodik, izbruhnejo ognjeni plini z bržino 4—5000 m v sekundi. Oberth hoče rešiti problem poleta v prostranstvo s pomočjo kisika in vodika. Največje preglavice mu dela letalo. Kisik se spremeni v tekočino pri 183 stopinj pod ničlo, vodik pa pri — 253 stopinj. — Res bi lahko izpremenili kisik in vodik v tekočino, toda kako vzeti s seboj toliko tekočine, kotlikor jo je treba za pot skozi vsemirje? Vendar pa moderna znanost ne pozna nobenih zaprek in vse je odvisno od časa odnosno od naključja. Rečimo, da je Oberth že konstruiral svoje letalo. Kako bo izgledalo tako potovanje po vsemirju?

Velika razlika

je med suknjami, raglani ali površniki, noben izdelak pa ne doseže zbornega blaga in krasnih modernih krojev, ki jih nudijo

Drago Schwab - Ljubljana

Pozdrav luni z raketo

Ameriški profesor dr. Goddard je po dolgih poizkusih konstruiral raketo, ki jo namerava začetkom decembra sprožiti na luno. Strokovnjaški krogi so napram načrtu zelo skeptični, toda sedaj je pridobil svetovnoznani Smithsonian - Institut Goddardovo oficijelno poročilo o njegovih pripravah. K temu poročilu je zavzel svoje stališče tudi znan astronom Curtis. Iz obeh poročil je razvidno, da je Goddardov načrt smatrali za povsem resnega. Raketa ima obliko torpeda ter je tako sestavljena, da bodo v naglem tempu vršče se eksplozije zadobile toliko moč, da prodre težične zemlje. Prihod rakete na luno bo raketa naznanila z velikansko eksplozijo, ki jo upajo naši astronomi opaziti sozi orjaške teleskope. Raketo izstrelje v mlaju, ko je lunina površina temna. Goddard je izračunal, da bo raketa letela kvečjemu 186 ur. Imenovan Institut je dal Goddardu za njegove poizkuse na razpolago 80.000 dolarjev. Goddard izdeluje raketo že tri leta v Clar - kolegiju. Dosedanji poizkusi upravičujejo nado, da se načrt posreči.

Polet Praga - London

Praško občinstvo je imelo v nedeljo redko senzacijo. Napovedan je bil namreč povratek letalca, poročnika Jira, ki je polet iz Prage v London. Občinstvo je je mislilo, da se ne vrne ob določenem času, ko se je nenadoma začelo iz daljave roptanje motorja. Ob 18.15 se je aeroplan srečno spustil na zemljo. Poročnik Jira je skočil iz letala in prve njegove besede so bile: dajte mi cigareto. Prižgal si je cigareto, pozdravil navzoče in začel pripovedovati o svojem poletu.

»Kako sem letel ob najsilnejšem vremenu,« je pripovedoval, »iz Prage do Nürnberg, o tem so menda že poročali listi na podlagi moje brzojavke. Iz Nürnberg sem poletel po kompasu naravnost v Pariz, kamor sem dospel v treh urah. Se nikoli nisem videl tako jasno, kaj je vojna, kakor v okolici Verduna. Vse faze boja se vidijo še danes iz pitje perspektive. Ko sem bil nad Chateau Thierry, sem moral zamenjati zemljevid in tu mi je veter odnesel zemljevid, ki sem si ga bil pripravil za polet od Pariza do Londona. Spustil sem se v Parizu na aerodromu Villa con blai, Francoski častniki so me pristočno pozdravili in njihovo zanimanje za moj aeroplan je bilo veliko. Nihče ni hotel verjeti, da sem preletel pot od Nürnberg do Pariza v treh urah. Letel sem z bržino 180 km na uro. Na aerodromu sem hotel dobiti zemljevid za nadaljni polet, toda nihče ga ni imel, za pot v Pariz pa ni bilo časa. Pokazali so mi v opazovalni dvorani zemljevid od Pariza do Londona. Moral sem se spriznati s tem, da sem si zapomnil glavna mesta. Poleg tega mi je dal poveljnik aerodroma za spremstvo letalo Breguet, ki me je spremljalo do Beauvaisa. Letalo je imelo 300 HP motor in med poletom sem držal z njim tempo. Od Beauvaisa sem letel sam in čez eno uro

sem bil že v Boulogne sur Merre. Anglije pa nisem videl, ker je bila vsa v megli. Bilo je šele pol 17 in zato sem upal, da se megla razprši. Letel sem nad morjem zelo nizko. Večkrat sem se moral izogniti velikemu parniku, čigar visoki dimniki so segali v višino mojega poleta. Ko sem se prepričal, da se megla ne bo razpršila, sem se vrnil k francoski obali in diseglel Cap Griz Nez, ko je bilo že temno. Spustil sem se v mraku na polju blizu gradu v Pierre Eifroy. Graščak mi je dal na razpolago avtomobil, ki me je odpeljal v hotel v Marquise. Letalo je stalo pod milim nebom. Zjutraj sem poletel do aerodroma v Saint Inglewertu. Tam sem dobil še 100 litrov bencina in 10 kg ricinovega olja. Tu so me vsi svarili pred nadaljnjim poletom, češ, da lepega vremena sploh ni pričakovati. Položaj je bil res brezupen. Megla je bila tako gosta, da sem videl med poletom komaj polovico kril svojega letala. Kazalo mi je drugace, nego da se vrnem v Prago. Iz Saint Ingleverta sem poletel v gosti megli in že čez 15 minut sem se moral vrniti. Tu sem se kljub neugodnemu vremenu odločil za polet v Anglijo. Preizkusil sem motor in odletel nad morje. Dosegel sem približno višino Dowreja, nakar sem se moral znova vrniti v Inglevert. Tega poleta nikoli ne pozabim. Letel sem 15 minut nad valovečim morjem. Popoldne sem startal tretjič in zopet sem se moral vrniti v Inglevert, kjer sem pronočil. Zjutraj je bila še vedno gosta megla. Navzlic temu sem hotel leteti v Anglijo. Poveljnik aerodroma mi sploh ni hotel dati dovoljenja za start in šele na izrecno zahtevo mi je bil polet dovoljen. Startal sem v gosti megli in dežju. Toda Anglije tudi to pot nisem mogel doseči. Vrnil sem se na ingleverski aerodrom. Poveljniku se je poznalo na obrazu prepičanje, da se mi polet ne posreči. To me je jezilo in zato sem znova startal. Končno se mi je posrečilo doseči angleško obalo. Plet preko kanala je trajal 19 minut. Ker pa nisem imel zemljevida, sem pristal na aerodromu v Haukingsu. Angleški častniki so se zelo čudili, ko se je pokazal moj aeroplan iz goste megle. Tu sem dobil zemljevid do Croccona, kjer sem pristal ob 10.10. Drugi dan je bilo vreme še slabše. Na povratku sem imel nasproti veter. Poletel sem nad Belgijo in pristal zopet v Nürnbergu, odkoder sem se vrnil preko Plzna v Prago.

za gospe neobhodno potrebno!

Iz siarini koleda:jev

Pomislite, sin starega skopuha L., ki je podedoval po svojem očetu pol milijona, je že vse zapravil... Kako to mogoče...? Prišel je v roke nekemu oderuhu, ki mu je pobral ves denar... Ko bi to stari L. vedel, bi se obrnil v grobu... Zato, ker je njegov sin tako slabo gospodaril... O ne, ampak zato, ker sam ni mogel opraviti kupčije z njim.

Telesna moč saksonskega maršala je bila znana. Nekoč ga je hotel neko sredi velike množice ljudi okraštati. Ko mu je segel v žep, je maršal to opazil in segel v žep tudi s svojo roko. Zagrabil je tatu in mu prst za prstom po vrsti zdobil. Nekoč zraven njega je rekel: Gospod maršal, neki človek za vami pada v nezavest, se zvija in pači. Maršal odgovori: Nič ne de, sem že pri zadnjem prstu.

V neki družbi se je stavilo vprašanje, če pride v nebesa tudi kaka ženska. Neki mladi največ se je potoval za ženske in pristil, da gotovo pridejo v nebesa, ker je med njimi polno lepih angelčkov. Neki drugi starejši mogočen gospod pa ga je zavrnil in rekel, da je v svetem pismu zagotovljeno, da ni nobene ženske v nebesih. V Janezovem razodetju se čita: »In bilo je tiho v nebesih do cele pol ure. K temu je dostavil, da toliko časa ne more nobena ženska v družbi molčati.

Kaj se učimo iz primere o sedmih modrih in sedmih nespametnih devicah: Na to učiteljevo vprašanje je odgovorila učenka: Da moremo pričakovati vsak trenutek prihod katerega ženina.

Papež Klemen VII. je zelo ljubil gorčico in je nekoč zatrijal, da ima gorčica poleg drugih lastnosti tudi to, da krepi spomin. Mi pa poznamo moža, ki v gostilni dan na dan poje, kolikor je gorčice na mizi, pa ima tako slab spomin, da jo pozabi vselej natakarijci plačati.

Kako je nastal islam

Koncem VI. in začetkom VII. stoletja so vladale v Arabiji velike verske zmešnjave. V Arabiji je bilo v tem času mnogo sekt. Tako židovske, krščanske, mazdaisti, politeisti itd. Središče politeistov je postala kasasoma Mekka v srednji Arabiji, kjer so častili črni meteor, ki je padel z neba in je bil prvotno baje bel. Črn je postal baje zato, ker so živeli v tistem kraju srečni ljudje. Svetinja Kaaba v Mekki je pripadala tročnemu plemenu Kurejšitov iz tega plemena je izšel oznanjevalec nove vere Abul Kasem ben Abdullah. Rodil se je začetkom aprila 571 v Mekki kot sin trgovca Abdullah in Amine. Ker je kmalu izgubil roditelje, je skrbel zanj stric Abu Talib. Postal je trgovec ter se poročil s Chadižo, s katero je živel več let v srečnem zakonu. Na svojih trgovskih potovanjih je prišel v stike z oznanjevalci na različne ših veroizpovedanj in ko je opustil svoj trgovski poklic, se je začel pečati z nadnaravnimi problemi. Mučil se je često v votlini blizu Mekke, kjer se je postil. Tu je videl med epileptičnimi napadi Allaha, ki ga je določil za svojega proroka. Leta 610. je začel Abul Kasem oznanjevati svoj monoteistični nauk čes, da ni boga razen boga in da je Mohamed njegov prorok. Spremenil je tudi svoje ime Abul

MESTO EVROPSKEGA MIRU. Locarno s cerkvijo in samostanom Madonne del Sasso

Kasem v Mohamed ali Almeed, kar pomeni vzvišeni, pobožni. Kurejšiti niso bili zadovoljni z novo vero in zato je odšel Mohamed 16. julija 622 iz Mekke v Jatribo, ki jo je pozneje imenoval Madinat in rabi — prorokovo mesto. Tu je našel mnogo pristašev in tako je začel širiti islam, to je vdanost Bogu z ognjem in mečem.

Premagal je leta 624 svoje nasprotnike pri Badru, naslednje leto je bil pa sam premagan pri Ohodu. Šele leta 630. je osvojil Mekko in to proglasil za sedež nove vere. Umrl je kot duhovni in posvetni vladar Arabije, ki jo je s svojimi organizatoričnimi talentom ujedinil in pridobil za novo vero. Po njegovi smrti leta 632. je postal kalif ali prorokov naslednik njegov svak Abu Bekr. Ta je dal zbrati vse Mohamedove nauke po pismouku Saldu v eno knjigo Alkoran. Alkoran obstoji iz 114 sur in predstavlja zbirko pravnih, verskih in sodniških postav, polnih citatov iz sv. pisma. Mohamedova vera je bila prikladna osobito za napeto ozračje orientala. Nauk o tem, da je človeku že vse vnaprej določeno, je bil ljudem dobrodošel, ker se jim ni bilo treba za nobeno stvar na svetu brigati. Glavna navodila Mohamedove vere so: Veruj, da ni boga razen boga in da je Mohamed božji poslanec; molli in dajaj vbojajme, potuj vsako leto v Mekko, postij se v mesecu ramad. Svojim vernikom opeta Mohamed raj, poln razkošja. V raj pride vsak, kdor pače v boju za vero, Mohamed ne priznava socialne ali narodnostne razlike. Pred Allahom so vsi ljudje enaki. Islam ima zdaj nad 200 milijonov pripadnikov.

Na dnu življenja

Reška policija je pretekli dni po mestu napravila racijo, povodom katere je izsledila čedno družbo raznih temnih elementov vlomilcev, tatov in slične sodrge, predvsem pa je polovila in postrigla krila raznim nočnim metuljčkom. Naslednji dan je bil zdravniški pregled vseh prijetih devčok. Pozornost je vzbujala neka 14letna deklica, o kateri bi človek sodil, da ima najmanj 18 let. Obležena je bila deklica zelo elegantno. Krito iz fine svilne, lakaste solnčke, fin, eleganten klobuček. Veda se je zelo indiscret, no in zdelo se je, da jo niti na manj ne teži da se nahaja tu. Predno je bila privedena k pregledu, je eden izmed policijskih agentov javil, da je deklico prijel v enem najbolj razkrihlih lokalov v družbi mladih fantov. Detektiv je tudi pristavil, da je okužena...

»Kako ti je ime?«
»Kaj vas to briga,« je odgovorila drzno nato pa je v reškem dialektu nadaljevala: »Če me že hočete v bolnico poslati, potem me odvedite, če ne, me pa pustite domov. Nimam namreč preveč časa.«

Malo kasne se je umirila in pripovedovala je tragedijo svojega življenja. Pred dobrim letom jo je zapeljal neki priletni možki ter jo nato kakor izžeto citrono vrgel od sebe. Nadalnja njena pot je bila pol propadanja. Ponoči je prihajala na ladje, se vdajala pijanim mornarjem, prodajala kočijazem in ljubimkala z dijaki. Kdo jo je okužil, sama ne ve. Poslali so jo v bolnico, pri odhodu pa je kričala: »Jaz hočem živeti!« Škoda mladega življenja...

Devojka kot zakanski mož

Budimpeštansko sodišče je imelo te dni razpravljati nenavaden slučaj. Gre za mladenko, ki se je izdajala za moža in se civilno poročila z neko drugo mladenko, s katero je živela tri leta v srečnem zakonu. Po dosedanjih poizvedbah je ugotovljeno, da se je natakarij Josip N. seznanil z neko 17letno devojko in jo kmalu nato poročil. Po drugem letu zakona je žena rodila dete. Iz preiskave je razvidno, da je dozdavni mož, ki si je prilestil listine svojega brata, padlega v vojni, ženo vedno uspalval z omamljivim sredstvom in isti čas povabil k sebi nekega možkega. Omamljena žena ni nikoli vedela, da se je nahajal tuje v njeni sobi. Rojstvo otroka je vzbudilo veliko veselje, tako pri zakoncih, kakor pri sorodnikih. Kmalu nato pa so med obema zakoncema nastale razprtije. Žena se je namreč seznanila z nekim možkim ki ji je pojasnil da je njen mož — devojka Žena, ki je videla, da je postala žrtev sleparije, je sedaj vložila tožbo za ločitev zakona in njega razprijanje. Pri prvi razpravi je »mož« priznal, da mu ni ime Josip, temveč Marija in da se je posluževal listin v vojni padlega brata. Razprava, ki vzbuja mnogo zanimanja, se nadaljuje.

Potrjena smrtna obsodba

Kasacijsko sodišče v Beogradu je potrdilo obsodbo prvostančnega sodišča v Skoplju, s katero je bil obsojen na smrt Atanas Skrnaković, pastir iz Strumnice, za zločin po členu 1., točki 2 in 7 zakona o zaščiti države.

Atanas je bil član bolgarske komitske organizacije v Strumnici. Veljal je kot zvest in poverljiv Bolgar. Nekega večera meseca junija v letu 1923 so zbrani komiti sklenili, da je treba spraviti s pota Kosto Kostandi Čekovića, ki je bil zaupnik naših oblasti ter se uspešno bori proti bolgarskim komitam. Due 20. julia leta 1923. je prišel k

Atanasu neki Vasa Katin, sel vojvoda Vandra in ukazal temu sledeče: »Jutri gre Kosta v Skoplje. Treba ga je ubiti! Tako je ukazal vojvoda Vander!«

Drugi dan je odšel Atanas s tremi tovariši — komiti na prežo. Čakali so na Kosto in mu pripravili zasodo pri takozvanem »Čam Čalik«.

Iz Strumnice je odšel poštni voz, ki ga je vodil Petar Trajković. Čim je voz prišel v zasodo, je Atanas s tovariši oddal več strelcev. Kosta, ki je bil lahko ranjen, je skočil s konja in skušal uteči. Atanas je tekel za njim, ga dohitel in ubil. Ostali komiti so nesrečnega Kosto popolnoma oplenili, mu odvzeli samokese in 4000 dinarjev.

Policija je Atanasu kmalu prišla in ga lyročila sodišču. Pri zaslišanju je priznal da je Čekovića umoril po naročilu vojvode Vandra. Umoril ga je tudi zato, ker je bil zaupnik naših oblasti. Sodišče v Skoplju je Atanasu obsodilo na smrt ter na plačanje stroškov in odškodnine v znesku 35.000 dinarjev otrokom ubitega.

Obsodbo je potrdilo tudi apelacijsko sodišče v Skoplju, sedaj pa tudi kasacijsko sodišče v Beogradu.

* Star mamutov zob so našli v Süßen. bormu, kakor poročajo iz Weimara. Zob je dolg nad 2½ metra in je star baje nad 400 tisoč let. To izrednost so prenesli takoj v muzej za prazgodovino v Weimarju.

* Zrakoplov »Los Angeles« nespodoben za svojo določeno službo? Iz Washingtona poročajo, da se je armadno vodstvo skupno z vodstvom mornarice branilo prevzeti kontrolo nad vodljivim zrakoplovom »Los Angeles«. Sledilo je zaupno poročilo, da je stanje te velike zračne ladje, zgrajene v Nemčiji, slabo in da jo čaka enaka usoda, kakor je doletela »Shenandoah«. Povprečne opore na zrakoplovu javljajo in so že toliko razpadle da niso več zanesljive. Sedaj se ne ve, ali tiči vzrok za to zgolj pri Američanih, v katerih last je prešla ladja, ali tiči kak vzrok za tako zgodnje razpadanje že v prvotni gradnji ladje?

UNDERWOOD pri LUD. BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica 6/I. Telefon št. 980 UNDERWOOD

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju socialno namene običajno, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.

MALI OGLASI

Zenitvo, dopisovanje ter oglaševanje strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 10. Najmanjši znesek Din 10

Znižane cene pri 'Tribuna' F. B. L.

Dvokolesa:

najceneje in največja zaloga pri — 'Tribuna' F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Pneumatika

za dvokolesa, motorje, otroške vozičke iz najboljših nemških, francoskih in angleških tovarn, na veliko in malo — pri Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 44.

Holenderji

za dečke in deklice od 4 do 8 let — se dobijo po prav nizki ceni pri 'Tribuna' v Ljubljani, Karlovska cesta 4.

Tricklji in mala dvokolesa

za dečke in deklice na krogličnih ležajih, z vesligrig, izdelana kot normalna dvokolesa v manjši obliki — pri Francetu Batjelu v Ljubljani, Zvonarska ulica 1.

Mehanična delavnica.

Posedni oddelki za popravilo dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emajljanje z ognjem. Stara dvokolesa se popopoloma prenovijo in shranijo čez zimo. — 'Tribuna' F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Ceniki

dvokoles, motorjev, otroških in igračnih vozičkov, šivalnih strojev in delov franko. Prodaja na obroke. — 'Tribuna' F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Službe

Prodajalka

pridna in zanesljiva, išče službo v modni trgovini. Dopise na upravo lista pod »Majša moč/3833«.

Pletilka

boljša moč, spretna, se takoj sprejme. Ponudbe na upravo lista pod »Pletilka/3815«.

Uradnica

išče dela za popoldanske ure ev. vzame delo na dom. Ponudbe na upravo lista pod »Uradnica — 3826«.

Motorji:

«Frera» in druge angleške znamke v zalogi; velika izbira po konkurenčnih cenah. — Franc Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Natakarica

išče službo pri večjem hotelu, najraje v Zagrebu. Dopise na upravo lista pod »Natakarica — 3825«.

Go. odična

večja slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika — išče službo v mestu ali na deželi. — Ponudbe pod »Strojopis/3864« na upravo »Slov. Naroda«.

Potnik

vešč manufakturne stroje, išče službo v večji manufakturni trgovini. — Ponudbe pod »Potnik/3866« na upravo »Slov. Naroda«.

Kartonažer

potpuno samostalna sila, traja se za vodenje kartonaže. Namješčenje je stalno. Ponudba sa svetlo dodžbama slati na; Dioničku štampariju, Karlovac. 3842

Prodajalka

za trgovino s čevlji — se sprejme za takojšnji nastop. — Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod »M. T. Ljubljana. 3851

Blagajničarka

z večletno prakso, poštena in zanesljiva, išče službo za takoj. Ponudbe na upravo lista pod »Blagajničarka/3814«.

Blagajnik

zmožen več jezikov išče službo v pisarni, kot blagajnik, tajnik ali kaj podobnega. Ima kavejco. — Ponudbe pod »Zadovoljnost/3878« na upravo »Slov. Naroda«.

Lokali

Trgovski lokal

v mestu ali na deželi, na prometnem kraju — se išče v najem za takoj. — Dopis pod »Trgovski lokal/3856« na upravo »Slov. Naroda«.

Trgovski lokal

na prometnem kraju ali prostor za preurediti s primernim suhim skladiščem iščem. — Ponudbe na poštni predal št. 112. 3895

Lokal

s skladiščem, prvovrsten, opremljen z opravo za trgovino mesanega blaga, na jako prometnem kraju — se odda takoj v najem. — Reflektanti naj se oglašijo na upravo »Slov. Naroda« pod »Zmerna najemina/3877«.

Šivalni stroji

za domačo rabo, življje, krojače in čevljarje — po znižani ceni pri Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Otroški vozički

Mamice, ne zamuditi prilike si ogledati velike izbire vsakovrstnih modlov po čudovito nizkih cenah — v tovarni »Tribuna«, Karlovska cesta 4.

Igračni vozički in stolice

za otroke, zložljive kot stolček in mizica za se učiti hoditi. Igračni vozički več vrst v poljubni velikosti — se dobijo po znižani ceni v tovarni »Tribuna«, F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Stanovanja

Prodaj

Proda se

dobro idoča moška srebrna ura ter dve dobro ohranjeni obleki. Ponudbe na upravo lista pod »Obleke in ura/3835«.

Prodaj

večje število raznih — znamk. Ponudbe na upravo lista pod »Znamke/3837«.

Peč (Füllo fen)

srednje velika, malo rabljena — se po ugodni ceni proda. — Na ogled je v št. Peterski vojašnici, pritličje, levo (Podboj). 3876

Kupim

Kupim

takoj kompletno opravo za manufakturno trgovino. Ponudbe na upravo lista pod »Trgov. oprava/3817«.

Šivalni stroj

«Singer» dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe pod »Singer/3857« na upravo »Slov. Naroda«.

Perzijska preproga

se kupi. Ponudbe z navodbo velikosti in cene pod značko »Perzer/3838« na upravo »Slov. Naroda«.

Rabljena dvokolesa

motorji, avtomobili, šivalni stroji — se kupijo proti izkazu lastnine. Franc Batjel, Ljubljana, Zvonarska ulica 1. 197/L

Bukova drva

vsako množino — kupi družba »Ellirja« v Ljubljani, Kralja Petra trg 8. — Ozira se samo na ponudbe s ceno. 3896

Posojila

Denar se posodi

proti vknjižbi na prvo mesto po 10 %. — Ponudbe pod »Santos/3879« na upravo »Slov. Naroda«.

Posojilo D 40.000

se išče proti vknjižbi na prvo mesto na vilo ev. lahko dobi pozneje dve prazni sobi. Ponudbe na upravo lista pod »Blizu Ljubljane/3.22«.

Angleščina

Miss Farler zopet poučuje. Pojavnila od 1.—3. ure. Pražakova ul. 3, III 3845

Neenrečnine

Velika njiva

blizu Ljubljane se proda ali odda v najem. — Ponudbe pod »Njiva/3853« na upravo »Slov. Naroda«.

Lepa hiša,

dvonadstropna, v sredini Ljubljane, s takojšnjim stanovanjem — se za ceno 190.000 Din proda. — Ponudbe pod »190 tisoč dinarjev/3850« na upravo »Slov. Naroda«.

Trgovska hiša

z dobro vpeljano trgovino in pekarijo v zelo prometnem industr. kraju v bližini Celja — se radi boleznai poceni proda. — Ponudbe na naslov: Lovro Čremožnik, Celje, Prešernova ul. 19. 3875

Razno

Blagajne

«Wertheim» in JEKLENE DENARNE OMA RE za vzidavanje — priporočila Ljubljana, Komercijalna družba, Ljubljana, Bleiweisova c. 18.

Opreme za neveste

store, zastore, jedilne in spalne garniture, namiznala in posteljna preginjala in vse vrste vezenin več ročno najceneje M. Zoržek, Ljubljana, — Stritarjeva ulica 7. Prez vame vse kombinacije iz motivov. Predtiskanje. Največja izbira načrtov. 196/2

Opekarna 'Emona'

na Viču-Brdo — pisarna v Ljubljani, Dunajska cesta 23, telefon 207 — priporočila svojo bogato zalogo zidne opeke, žlebkov in strešnikov vseh vrst po zelo ugodnih cenah. 183/L

Otomane

v blagu Din 850.—, afrik modroci Din 250.— in vse tapetniške izdelke, solidno in najceneje — dobavlja Rudolf Sever, Ljubljana, Gospodarska cesta 6 (v hiši mesarja Slamiča). 194/L

Izjava.

Dva uslužbenca, kateri sta bila pri meni od slovljena, iščeta baje pri raznih strankah dela in obenem mene obrekujejo, da jaz kot koncesionirani izdelovatelj novih pletilnih strojev nisem upravičen izvrševati po pravil in da so moje izvišitve slabe. Kot dokaz pričajo številne pohvale in prepisam sodbo o moji solidnosti cenjenim odjemalcem. Prosim, da se mi blagovolijo naznaniti enaki slučajni obrekovanja, da si zamorem poiskati za doščjenja. Fran Kos, trgovec in izdelovatelj pletilnih strojev, Ljubljana, Židovska ulica 5. 3891

Poglejte cekine!

V ZLATOROG terpentin mila

se nahajajo zlatniki po 10 fr.

Zlatorog terpentinovomilo je boljše kot navadno milo, je s terpentinom kemično vezano milo v najbolj učinkoviti topilni obliki. Dve močniji čistilni moči sodelujeta in se izpopolnjujeta: terpentin razkroji nesnago, milo jo izpere.

Učinek „ZLATOROG“ terpentin mila je zato neprekosljiv!

V najkrajšem času se je ZLATOROG terpentinovomilo priklopilo vsem gospodinjam in vsaki, ki je enkrat prala z istim, ne uporablja več drugega mila.

Da se seznanijo z ZLATOROG terpentinovomilom tudi najširši krog, se od 1. avgusta t. l. v vsaki tisoči komadi Zlatorog terpentinovomila vpreša 10 fr. zlatnik, ki med uporabo bliskaje pozdravlja presenečeno gospodinjstvo. Veliko zlatnikov se je do sedaj že našlo. Kupite še danes zlato vredno milo in iščite zlatnik!

IV. BRUNČIČ & E. REBERNIK

plekarska in ličarska

Ljubljana, Karel Kotnikova ulica (baraka za Ledino)

se priporočata cenj. občinstvu. — Cene zmerno, posrežba točna. Triletna garancija. 161/L

Blatnik Karel

čevlj. mojster v Ljubljani, naznanja, da se je preselil iz Vrhovčeve ulice št. 3 v Florjansko ulico 3. Ker mi je namen vsacega zadovoljiti, se priporoča za obilen obisk

Blatnik Karel

Teod. Korn, Ljubljana

Pojmnska cesta št. 3.

krovec, stavbi, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vedovodov. Naprava strehovodov. Kopalnice in klesane naprave izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) 105 L za konzerve.

Damska konfekcija in modni salon

T. Kunc, Mestni trg, Pod Tranco

Blagovi in svilu v zalogi. Najnižje cene! Prvovrstno delo!

Modni baržunasti klobuki

kakor tudi FILCI v vseh modnih barvah v veliki izbiri in po nizkih cenah

pri Minki Horvat, modistka, Ljubljana, Stari trg 21

Zatni klobuki vedno v zalogi.

Najstarejša slovenska? pleskarska in ličarska delavnica

Ivan Bricej, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvršitev točna, cene zmerno. 179/L

Anton Lušin pooblaščen borzni senzal

se priporoča za nakup in prodajo vsega v lesno stroko spadajočega blaga

Ljubljana

Poštni predal 83 Telefon št. 290

Pisarna: Gledališka ulica 8 3879

Najnovejši opohalni izum, petrolejska plinska svetiljka „AIDA“ z Antovo žarnico

200-500 sveč moči. Krasna bela luč. Neznatna poraba petroleja. Sveč. kakor elektrika! „AIDA“

se rabl za razsvetljavo prodajalnic, uradov, gostilnic, šol, cerkev, dvoršč, vrtov itd. „AIDA“ je prikladna za najmanjše in največje prostore. — Zahtevajte prospekte! Glavno skladišče za SHS ima elektrotehnična firma

157-L

ŠVARC i drug

ZAGREB, Preradovičeva ulica 1

— Iščemo zaupne zastopnike. — Zahtevajte takoj prospekte!

Čaj

ČAJNA ROČKA modra

Čaj za dame mila, čedna, ne razburja čreva, izboljša prebavo

Ruska čajna mešanica posebno primerna za pripravu samovarju, kar tudi pri daljšemu vžetenju ne postane grenka.

Šamoino opoko

za vse vrste, v najboljši kakovosti in po najnižjih cenah nudi Ljubljanska komercijalna družba Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

Ako potrebujete sveže ali suhe cvetice, šepke in aranžmaje, pokličite telefonsko številko

341

cvetličarna KORSIKA

Aleksandrova cesta

Naročila se pošiljajo na dom 187-L

Edino najboljši šivalni stroji so le

Josip Petelinca

znamke GRITZNER, ADLER, PHONIX za rodbino, obrt in industrijo. — Posamezni deli za stroje in kolesa, Lamerz igle.

LJUBLJANA 184-L

blizu Prešernovega spomenika

Radio-aparate

slovljete sistema „SITI“ (čuje se celo Amerika!) prodaja Ljubljanska komercijalna družba Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.

br. Ivan Dermič

v Sarajevu umrl.

Breme usode je strlo delavnega brata sredi poti do začrtanega cilja. Ohranimo ga v trajnem spominu! Tebi, brat Ivan, zadnji, iskreni: ZDRAVO!

Radovljica, dne 16. oktobra 1925.

Sokolsko društvo v Radovljici,

Ivan Dermič

industrijalec na Lancovem in v Fojnici

po partedenskem bolehanju v Sarajevu za vedno zatisnil svoje oči in izdihnil svojo izmučeno dušo.

Čas in kraj pogreba se naznani pozneje.

RADOVLJICA - LANCOVO, 16. oktobra 1925.

Žalnoži ostali.

Dnevni koncerti:

V kavarni od 5 do 1/2 1 ure ponoči.

V kleti . . . 6 . . . 12 . . .

V restavraciji . . . 7 . . . 12 . . .

Ob nedeljah in praznikih jutrukovalni koncert v restavraciji. — Popoldanski koncert ob 5. uri.

DAMSKA KAPELA
RESTAVRACIJI „ZVEZDA“.Točna in solidna postrežba.
Prvovrstno vino, gorka in mrzla jedila.

Se priporočata Fran in Roza Krapež.

Gleichenberger
Konstantin-u. Emmaquelle
Johannisbrunnen
Zdravila, osvežitelji
nastila na pilosa.

Povod v zalogi!

Emmaquelle
Sihalnih organov
Quellsole
najboljše in najučinkovitejše za inhaliranje.

Inserirajte v „Slov. Narod“!

Sanatorij dr. K. Szegő Abbazia — (OPATIJA)

Zdravljenje z utrjevanjem in učvrstevanjem.

Najprijetnejše bivanje za rodbine. Otroci od 7. let naprej tudi brez spremstva. Nudi otrokom vso slado obrežne kopeli, staršem popolno pomirjenje.

Dežni plašč

44 L

iz angleške gumirane tkanine Din 270 — posebno dobra kakovost Din 360 —, specialiteta „Covercoat“ Din 350 —, dežne pelirne iz nepremožljivega lodna Din 380 —, za dežke Din 150 —, razpošilja veletrgovina R. STERMECKI, Celje št. 21. Ilustrovani cenik s čez 1000 slikami se pošlje vsakemu zastoni, vzorci od sukna, kamgarn in razne manufakturne robe pa samo 8 dni na ogled. Kdor pride z vlakom osebno kuopati, dobi na kupu primerno povrnitev vožnje. Kar ne ugaja in ni odrezano, se zameja ali vrne dener. Maročila čez Din 500 — poštne prosto. — Trgovci enovest cenit.

PAVEL ŠIMENC

3881

pokopališki vrtnar, Sv. Križ-Ljubljana, se priporočam ceni občinstvu za popravila in okrasitev grobov s cvetlicami, posipanje s peskom, kakor tudi za izvršitev vsakovrstnih svezih in suhih vencev, šopkov in različnih aranžmajev po zmernih cenah.

Velika zaloga lepih krizantem.

Naročila se sprejemajo tudi v cvetličarni, Sv. Petra cesta št. 33, poleg Zmajskega mostu.

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Gospodstvska cesta št. 2.

Najboljši šivalni stroji in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.

Ustanovljena 1867. Ustanovljena 1867.

Vezenje poučuje brezplačno.

Posamezni deli koles in šival. strojev.

10-letna garancija.

Pisalne stroje ADLER in URANIJA.

Kolesa iz prvih tovarn „Dürkopp“, „Styria“, „Waffenrad“ „Kaiser“.

Pletilne stroje

lastnega in inozemskega izdelka, najfinije in najmodernejših vrste, kakor tudi vse pripadajoče potrebščine ter vsakovrstna popravila in prenovitve po najnižjih cenah nudi z zanesljivim jamstvom prva in najstarejša tovarna te stroke

Fran Kos,

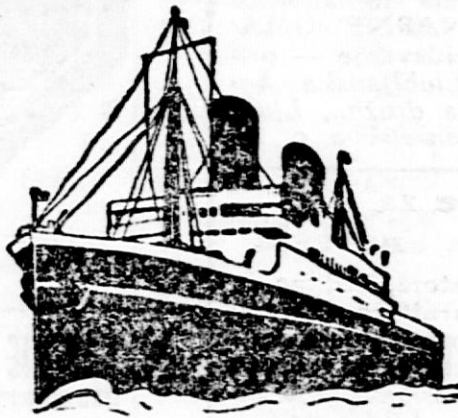
Ljubljana, Židovska ulica 3

Kamnoseška industrija

Alojzij Vodnik

Ljubljana, Kolodvorska ul. 28-34.

Stalna zaloga nad 300 modernih spomenikov, izdelava rodbinskih grobnic, Maozolejev, altarjev in vseh cerkvenih ter stavbnih del. Marmorne plošče v vseh barvah za pohištvo, trgovine, mesnice. — Slikalne plošče za elektriko, obloga sten l.t.d. po zmerni ceni.

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška pošta parobrodna linija — Generalno zastopstvo za hr.

ljevno S. H. S. Zagreb, Trg. l. št. 17.

Redoviti potniški promet

Hamburg-Cherbourg-Southampton v

New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton v

Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sannaslo. —

Održava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.

Kabina tretjega razreda z dvema in štirimi posteljami.

Podzastopstva:

Beograd, Karagorgjeva ulica 91 — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Veliki Bečkerek, Kralja Aleksandra u 4 — Bitoli, Boulevard Aleksandra 163.

Brzajavni naslov za por. navedena podzastopstva „Royalmail“.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogoro:

Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruzu.

Brzajavni naslov: „Prometna banka“.

SPLIT, Diekicijanova obala 8 — METKOVIĆ, Ivo Veraja.

Sukno in velour za plašče

Dobl za površine suknje

Kamgarn in modni ševljot

za moške in ženske obleke in drugo manufakturno blago v veliki izbiri po zanesljivi nizki ceni priporočam občinstvu trdka

— R. MIKLAUC, „Pri škofu, Ljubljana —

Zunanjim naročnikom se dopošljejo vzorci na zahtevo poštne prosto.

Javljamo žalostno vest, da je član načelstva, gospod

Ivan Dermič

industrijalec na Lancovem in o Fojniči

v najlepši dobi svojega življenja preminul.

Delavnemu možu boji ohranjen časten spomin.

Radovljica, dne 16. oktobra 1925.

Načelstvo in nadzorstvo Posojilnice v Radovljici.

J. Stjepušin

Sisak

preporuča

najbolje tambure, žice

partiture, škole

i ostale potreb-

štine za sva

glazbela Odli-

kovani na po-

risnoj izlozbi. — Cjenici franko.

Najcenejše kupite samo pri

Josip Petelincu

Volno, trikotazo, ro-

kavice, nogavice,

nahrtnike za solarie

in turisti, potrebščine

za življenje, krojače,

čevljarje in sedlarje

NA VELIKO IN MALO

Ljubljana 138-L

(Bliže Prešernovega spomenika ob vodi)

Mehanično umetno vezanje

zastorov, perila, oblek bluz, monogramov, fino belu in barvasto entlanje, ažuriranje.

MATEK & MIKŠ, Ljubljana.

DALMATINOVA 13

Vsled strokovnega znanja najtinejša izvršitev in brezkonkurenčne cene. Najcenejši in čisti predisk ženskih ročnih del v narodnih in modernih vzorcih ter lastnih originalih.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

v Ljubljani, Mestni trg št. 6

ker ima že nad

11.000.000 Din iamsvene glavnice.

Vloge na hranilne knjižice in tekoči račun obrestuje

najugodnejše.

Stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. Sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev. Posojila daje, le proti polni varnosti na knjižbo in proti poročstvu.

Telefon št. 9. 23 L telefon št. 9

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE Din 19.000.000.—

: Izvršuje vse banke posle najtočneje in najkulantneje :.

Telefoni: 139, 146, 458

PODRUZNICE:

Maribor, Kamnik,
Slovenske Konjice,
Novo mesto,
Ptuj, Rakek,
Slovenjgradec.

13 L

Brzajavi: Trgovska

EKSPOZITURI:

Logatec,
Prevalje.